

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

Emerytury i renty w 2010 r.

Retirement Pay and Pensions in 2010

WARSZAWA 2012 WARSAW

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia
*CSO, Social Surveys
and Living Conditions Department*

kierujący
supervisor

dr Piotr Łysoń - Dyrektor Departamentu
Director of the Department

zespół
team

Joanna Marzęcka
Joanna Mikke
Elżbieta Król (wykresy i mapa)

Projekt okładki
Cover design

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 2082-7164

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>
Publication available on <http://www.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest całościowym opracowaniem statystyki publicznej na temat emerytur i rent oraz populacji osób i gospodarstw domowych, korzystających z tych świadczeń.

Publikacja składa się z części metodologicznej, komentarza analitycznego i tabel wynikowych. Część metodologiczna obejmuje definicje pojęć stosowanych w statystyce dotyczącej emerytur i rent. Komentarz analityczny zawiera opis stanu i zmian zachodzących w: liczebności i strukturze populacji emerytów i rencistów, kwotach świadczeń emerytalno-rentowych, wysokości przeciętnej emerytury i renty. Obejmuje także informacje o dochodach i wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, a także o ich warunkach mieszkaniowych i zagrożeniu ubóstwem.

Dział pierwszy części tabelarycznej obejmuje dane dotyczące populacji emerytów i rencistów oraz jej dynamiki, a także struktury według płci, wieku, zawodu, regionów, województw oraz instytucji wypłacających świadczenia.

W drugim dziale części tabelarycznej zaprezentowano kwoty świadczeń brutto według rodzaju (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne), dynamikę ich zmian oraz przeciętne miesięczne kwoty emerytur i rent. Dane te są prezentowane w przekrojach według regionów i województw. Ponadto zostały przedstawione kwoty i liczebność świadczeń pozaubezpieczeniowych oraz relacje średniej miesięcznej emerytury brutto do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

W dziale trzecim umieszczono informacje dotyczące dochodów gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wydatków tych gospodarstw na towary i usługi konsumpcyjne oraz na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego, a także subiektywnej oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów.

Publikacja została opracowana na podstawie danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Ponadto wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej z „Badania budżetów gospodarstw domowych” i „Europejskiego badania dochodów i warunków życia” (EU-SILC).

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem informacji o sytuacji materialnej emerytów i rencistów oraz wydatkach publicznych na emerytury i renty.

Dyrektor Departamentu
Badań Społecznych i Warunków Życia

dr Piotr Łysoń

PREFACE

This publication is a comprehensive elaboration by the Central Statistical Office on retirement pay and pensions in Poland as well as the population and households entitled to these benefits.

The publication consists of methodological part, analytical commentary and tables. The methodological part covers definitions of terminology used in social benefits statistics. The analytical commentary includes a description of the state and changes in the number and structure of retiree and pensioner population and the value of retirement and pension benefits and average amounts of payments as well as income and expenditures of retiree and pensioner households, their housing conditions and risk of poverty.

The first part of the tables covers data on dynamics and structure of retiree and pensioner population by sex, age, occupation, region, voivodship as well as by institutions distributing retirement pay and pensions.

The second part of the tables presents amounts of gross benefits by type (retirement pay, disability pension, family pension), dynamics of change and average monthly retirement and pension benefits. The data are presented by regions and voivodships. The elaboration also includes the value and number of non-insurance benefits as well as average monthly gross retirement pay in relation to the average monthly gross salary in the national economy sector.

The third part presents information on retiree and pensioner households income and expenditures on consumption goods, services and equipment as well as household running costs. Also information on subjective assessment of financial condition of retiree and pensioner households is presented.

The publication has been prepared on the basis of data from the reports of the Social Insurance Institution, the Agricultural Social Insurance Fund, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration, the Ministry of Justice and the Institute of Labour and Social Studies. Moreover, the publication presents the results of surveys carried out by the Central Statistical Office: Household Budget Survey and EU-SILC.

I hope that this publication will occur as an important source of information on financial situation of retirees and pensioners as well as public expenditures on retirement pay and pensions.

*Director
of the Social Surveys and Living Conditions
Department*

Piotr Lysoń, Ph.D.

	Tablica	Strona
PRZEDMOWA	x	3
DEFINICJE POJĘĆ	x	11
UWAGI OGÓLNE	x	14
KOMENTARZ ANALITYCZNY	x	17
Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów	x	17
Świadczenia emerytalno-rentowe w Polsce w 2010 r.	x	23
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS	x	23
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS	x	25
Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS	x	26
Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów	x	30
Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów	x	30
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania	x	32
Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów	x	33
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów	x	33
Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów	x	34
TABLICE WYNIKOWE		
DZIAŁ I Świadczeniobiorcy		
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w latach 2005-2010 według instytucji wypłacających	1	38
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów i województw w 2010 r.	2	39
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów w 2010 r.	3	40
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów i województw w 2010 r.	4	41
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów w 2010 r.	5	42
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.	6	43
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.	7	44
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.	8	45
Przeciętna miesięczna liczba rencistów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.	9	46
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2010 r.	10	47
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń według zawodów w 2010 r.	11	48
Emeryci i renciści jako odsetek populacji mieszkańców według województw w roku 2000 i 2010	12	49
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według płci i wieku w 2010 r.	13	50
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według płci i wieku w 2010 r.	14	51
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej według płci i wieku w 2010 r.	15	52

Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Sprawiedliwości według płci i wieku w 2010 r.....	16	53
Osoby pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji według płci i wieku w 2010 r.....	17	54
DZIAŁ II Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe		
Emerytury i renty brutto w latach 2005-2010 według instytucji wypłacających	18	56
Emerytury i renty brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.....	19	57
Renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.....	20	58
Emerytury i renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.....	21	59
Renty brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.....	22	60
Emerytury i renty brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	23	61
Liczba emerytów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w latach 2000 - 2010.....	24	62
Liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według wysokości świadczeń w marcu 2010 r.	25	63
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w latach 2005 – 2010 według instytucji wypłacających	26	64
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów i województw w 2010 r.....	27	65
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według regionów w 2010 r.	28	66
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów i województw w 2010 r.....	29	67
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według regionów w 2010 r.....	30	68
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.....	31	69
Przeciętna miesięczna renta brutto z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według województw w 2010 r.....	32	70
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.....	33	71
Przeciętna miesięczna renta brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego według województw w 2010 r.....	34	72
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2010 r.	35	73
Świadczenia pozaubezpieczeniowe z Ministerstwa Obrony Narodowej, z Ministerstwa Sprawiedliwości, z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2010 r.....	36	74
Świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa w 2010 r.....	37	75
Świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rozdziału 75313 wydatków budżetu państwa w 2010 r.	38	75
Emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według zawodów w 2010 r.	39	76

Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2010.....	40	77
Średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2010	41	77

DZIAŁ III Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2010 r.	42	80
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2010 r.	43	81
Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów na tle ogółu gospodarstw domowych w 2010 r. (2009 r.=100)	44	82
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2010 r.	45	83
Dynamika przeciętnego miesięcznego spożycia niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów na tle ogółu gospodarstw domowych w 2010 r. (2009 r.=100)	46	84
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2010 r.	47	85
Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. (2009 r.=100).....	48	86
Trudności gospodarstw domowych emerytów i rencistów w zaspokajaniu potrzeb w 2010 r.	49	87
Wywiązywanie się gospodarstw domowych emerytów i rencistów ze zobowiązań finansowych w 2010 r.	50	87
Mieszkania użytkowane przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów w 2010 r.	51	88
Wyposażenie mieszkań emerytów i rencistów w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne w 2010 r.....	52	88
Stan mieszkań zajmowanych przez gospodarstwa domowe emerytów i rencistów w 2010 r. .	53	89
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2010 r.	54	90
Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów w 2010 roku	55	90

WYKRESY

Liczba emerytów i rencistów w Polsce w latach 2000–2010 (w tys. osób)	1	19
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS (w tys. zł).....	2	24
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS (w tys. zł)	3	25
Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS (w tys. zł)	4	27
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2010	5	28
Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2000-2010	6	29
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w latach 2000-2010	7	34

MAPA

Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców w 2010 r.	1	20
--	---	----

CONTENTS

	Table	Page
PREFACE	x	4
DEFINITIONS OF TERMS	x	11
GENERAL NOTES	x	14
ANALYTICAL COMMENTARY	x	17
<i>Number and structure of retirees' and pensioners' population</i>	x	17
<i>Retirement pay and pension benefits in Poland in 2010</i>	x	23
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from SII</i>	x	23
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from ASIF</i>	x	25
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from MND, MIA and MS</i>	x	26
<i>Income of retirees' and pensioners' households</i>	x	30
<i>Expenditures of retirees' and pensioners' households</i>	x	30
<i>Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households</i>	x	32
<i>Housing conditions retirees' and pensioners' households</i>	x	33
<i>Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households</i>	x	33
<i>The subsistence minimum and social minimum for retirees' households</i>	x	34
TABLES		
PART I Beneficiaries		
<i>Monthly average number of retirees and pensioners in 2005-2010 by institutions</i>	1	38
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by regions and voivodships in 2010</i>	2	39
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from Social Insurance Institution by regions in 2010</i>	3	40
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from Agricultural Social Insurance Fund by regions and voivodships in 2010</i>	4	41
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by regions in 2010</i>	5	42
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010</i>	6	43
<i>Monthly average number of pensioners from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010</i>	7	44
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010</i>	8	45
<i>Monthly average number of pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010</i>	9	46
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration in 2010</i>	10	47
<i>Monthly average number of retirees and pensioners from the non-agricultural social security system by occupation in 2010</i>	11	48
<i>Retirees and pensioners by voivodships in 2000 and 2010 (in persons and as percent of total population)</i>	12	49
<i>Persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the Social Insurance Institution by sex and age in 2010</i>	13	50
<i>Persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the</i>	14	51

<i>Agricultural Social Insurance Fund by sex and age in 2010.....</i>		
<i>Persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the Ministry of National Defence by sex and age in 2010.</i>	15	52
<i>Persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the Ministry of Justice by sex and age in 2010.</i>	16	53
<i>Persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the Ministry of Interior and Administration by sex and age in 2010.</i>	17	54

PART II Retirement pay and pensions

Gross retirement pay and pensions in 2005-2010 by institutions	18	56
<i>Gross retirement pay and pensions from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010.....</i>	19	57
<i>Gross pensions from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010.....</i>	20	58
<i>Gross retirement pay and pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010.....</i>	21	59
<i>Gross pensions from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010.....</i>	22	60
<i>Gross retirement pay and pensions from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration in 2010.....</i>	23	61
Number of retirees from the Social Insurance Institution by benefit amount in 2000-2010.....	24	62
Number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution by benefit amount in March of 2010	25	63
<i>Monthly average gross retirement pay and pension in 2005-2010 by institutions.....</i>	26	64
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Social Insurance Institution by regions and voivodships in 2010.....</i>	27	65
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Social Insurance Institution by regions in 2010.....</i>	28	66
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Agricultural Social Insurance Fund by regions and voivodships in 2010.....</i>	29	67
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Agricultural Social Insurance Fund by regions in 2010.....</i>	30	68
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010.....</i>	31	69
<i>Monthly average gross pension from the Social Insurance Institution by voivodships in 2010....</i>	32	70
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010.....</i>	33	71
<i>Monthly average gross pension from the Agricultural Social Insurance Fund by voivodships in 2010.....</i>	34	72
<i>Monthly average gross retirement pay and pension from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice, and the Ministry of Interior and Administration in 2010.....</i>	35	73
<i>Non-insurance benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of Justice and the Ministry of Interior and Administration in 2010.....</i>	36	74
<i>Benefits from the Social Insurance Institution from 75313 allocation in state budget in 2010.....</i>	37	75
<i>Benefits from the Agricultural Social Insurance Fund from 75313 allocation in state budget in 2009.....</i>	38	75
<i>Gross retirement pay and pensions from non-agricultural social security system by occupation in 2010.....</i>	39	76
<i>Relation of monthly average gross retirement pay from non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2010.....</i>	40	77
<i>Yearly subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2010.....</i>	41	77
PART III Retirees' and pensioners' households		

<i>Monthly average income per capita in retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	42	80
<i>Monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	43	81
<i>Dynamics of monthly average expenditures per capita in retirees' and pensioners' households in relation to total households expenditure in 2010 (2009=100)</i>	44	82
<i>Monthly average consumption of selected foodstuffs per capita in retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	45	83
<i>Dynamics of monthly average consumption of selected foodstuffs per capita in retirees' and pensioners' households in relation to total households' expenditure in 2010 (2009=100).....</i>	46	84
<i>Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	47	85
<i>Equipment with selected durable goods in retirees' and pensioners' households in 2010 compared with 2009 (2009=100)</i>	48	86
<i>Difficulties in satisfying retirees' and pensioners' needs in their households in 2010.....</i>	49	87
<i>Honouring financial obligations by retirees' and pensioners' households in 2010</i>	50	87
<i>Dwellings occupied by retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	51	88
<i>Equipment of dwellings of retirees' and pensioners' households in technical and sanitary installations in 2010.....</i>	52	88
<i>Conditions of dwellings of retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	53	89
<i>Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households in 2010.....</i>	54	90
<i>Subjective opinion about health of retirees' and pensioners' in 2010.....</i>	55	90

GRAPHS

<i>Number of retirees and pensioners in Poland in 2000–2010 (in thous. persons).....</i>	1	19
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from SII (in thous.)</i>	2	24
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from ASIF (in thous.)</i>	3	25
<i>Amount of retirement pay and pension benefits from the MND, the MIA and the MJ(in thous.) ..</i>	4	27
<i>Relation of average monthly gross retirement pay from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2010</i>	5	28
<i>Relation of average monthly gross retirement pay from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2000-2010</i>	6	29
<i>Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pay from non-agricultural social security system to subsistence minimum and social minimum for retirees' households in 2000-2010.....</i>	7	34

MAP

<i>Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2010 ..</i>	1	20
---	---	----

DEFINICJE POJĘĆ

- 1. Emerytura** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który spełnia warunki uprawniające do emerytury z ubezpieczenia społecznego tzn. osiągnął wiek emerytalny zróżnicowany w zależności od płci, zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz ma odpowiedni okres składkowy i nieskładkowy. Wysokość emerytury dla osób, które urodziły się przed rokiem 1949 określona jest przez staż pracy i wysokość zarobków w wybranych okresach pracy.
Dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego, lub które nie są członkami OFE i nie spełniły warunków do emerytury na dotychczasowych zasadach, wysokość emerytury jest uzależniona od wysokości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Warunki nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez MON, MSWiA oraz MS oraz wysokość tych świadczeń uregulowane są odrębnie (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 166, poz. 1609).
- 2. Renta z tytułu niezdolności do pracy** - świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz niezdolność do pracy powstała w okresach określonych przepisami, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jednakże w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy ubezpieczonemu przysługuje renta, mimo iż nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto ubezpieczonemu przysługuje renta mimo, iż stał się niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania określonych okresów w przypadku, gdy ma odpowiednio długi okres składkowy i nieskładkowy (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).
- 3. Renta rodzinna** – świadczenie pieniężne przysługujące uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń, bądź pobierała zasiłek lub świadczenie przedemerytalne. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.
- 4. Przeciętna emerytura i renta brutto** – została obliczona jako kwota świadczeń wypłaconych w danym okresie tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych) wraz z kwotą emerytur okresowych podzielona przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

5. **Dochód rozporządzalny** – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- a) **dochód z pracy najemnej** – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego (wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń),
- b) **dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie**, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami,
- c) **dochód z pracy na własny rachunek**, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu,
- d) **dochód z własności** (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady) niezwiązanych z prowadzoną działalnością oraz ziemi,
- e) **dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy - po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe,
- f) **dochód ze świadczeń pozostałych, który obejmuje świadczenia z pomocy społecznej**, (m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia) oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
- g) **pozostały dochód**, który obejmuje m. in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

6. **Dochód do dyspozycji** – dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.
7. **Minimum socjalne** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum socjalne jest modelem zaspokajania potrzeb na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i niezagrażającym biologicznemu i psycho-fizycznemu rozwojowi człowieka. Przy określaniu minimum socjalnego szczególny nacisk kładzie się na możliwość utrzymywania więzi społecznych, dlatego też „koszyk” ten obejmuje nie tylko zakup żywności, odzieży i obuwia, środki na utrzymanie mieszkania, ochronę zdrowia czy higienę, ale też wydatki umożliwiające wykonywanie pracy (transport lokalny i łączność), kształcenie i wychowanie dzieci, utrzymywanie więzi rodzinnych, kontaktów towarzyskich i minimalne uczestniczenie w kulturze.
8. **Minimum egzystencji** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków”, określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psycho-fizycznego człowieka. Znajdują się w nim wyłącznie dobra służące zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież i obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia i higiena).
9. **Gospodarstwo domowe jednoosobowe** – osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami.
10. **Gospodarstwo domowe wieloosobowe** – zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie gospodarujących posiadanymi zasobami, w tym pieniężnymi. Gospodarstwa domowe reprezentujące podstawowe społeczno-ekonomiczne grupy ludności ustalono na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie: emerytura – gospodarstwa emerytów, renta – gospodarstwa rencistów.

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane dane zawierające informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej), a także od stycznia 2009 r. ze środków Otwartych Funduszy Emerytalnych w przypadku tzw. emerytur okresowych¹,
 - b) Ministerstwo Obrony Narodowej - w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu MON,
 - c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji - w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa publicznego tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i byłego Urzędu Ochrony Państwa oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu MSWiA²,
 - d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu MS.
2. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego i z innych środków.
3. Dane o świadczeniach emerytalno-rentowych nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
4. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m. in.:

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2009 r. w sprawie terminu i sposobu dokonywania przez ZUS i OFE czynności dotyczących okresowych emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr 6, poz. 34)

² Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491)

- a) pracownicy,
 - b) osoby wykonujące pracę nakładczą,
 - c) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych,
 - d) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
 - e) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
 - f) duchowni,
 - g) żołnierze zawodowi,
 - h) funkcjonariusze służb bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa,
 - i) rolnicy indywidualni,
 - j) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatancki oraz od – 1991 r. - osoby represjonowane.
5. Kwoty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia zdrowotne.
6. W publikacji zaprezentowano informacje o świadczeniach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. Są to: ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla osób deportowanych, dodatki kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.
7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
8. W publikacji wykorzystano dane otrzymane od następujących instytucji:
- a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (tab. 1-3, 6, 7, 11-13, 18-20, 24-28, 31, 32, 37, 39-41, 53, wykresy 1,3,5,7, mapa 1),
 - b) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (tab.1, 4, 5, 8, 9, 12, 14, 18, 21, 22, 26, 29, 30, 33, 34, 38, 39, wykres 1,3,6, mapa 1),
 - c) Ministerstwo Obrony Narodowej (tab. 1, 10-12, 15, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1,4,5,7, mapa 1),

- d) Ministerstwo Sprawiedliwości (tab.1, 10-12, 16, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1,4,5,7, mapa 1),
- e) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (tab.1, 10-12, 17, 18, 23, 26, 35, 36, 39-41, wykresy 1,4,5,7, mapa 1),
- f) Informacja sygnałna z badania budżetów gospodarstw domowych (tab. 41-48, 51, 52, wykres 7),
- g) Europejskie Badanie Warunków Życia Ludności (EU-SILC) 2010 (tab. 49, 50, 53-55),
- h) Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (tab. 41, wykres 7).

KOMENTARZ ANALITYCZNY

Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów

W 2010 roku liczba emerytów i rencistów w Polsce wyniosła 9 243,4 tys. osób i była o 1% niższa niż w roku poprzednim. W stosunku do liczby ludności Polski grupa ta stanowiła 24,2% (spadek o 0,3 punktu procentowego).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych emerytury i renty wypłacane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i tzw. „resorty mundurowe”: Ministerstwo Obrony Narodowej (MON), Ministerstwo Sprawiedliwości (MS) i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA)³, a w ramach systemu rolniczego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

Z pozarolniczego systemu emerytury i renty przeciętnie miesięcznie pobierało 7 868,8 tys. osób, o 0,5% mniej w stosunku do roku poprzedniego, a z KRUS świadczenia wypłacono 1 374,7 tys. osób (spadek o 3,6%).

Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 7 491,4 tys. osób, co stanowiło spadek o 0,6% w porównaniu do 2009 r., z Ministerstwa Obrony Narodowej 160,5 tys. osób (wzrost o 0,4%), z Ministerstwa Sprawiedliwości 28,4 tys. osób (wzrost o 3,2%), oraz z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji 188,5 tys. osób (wzrost o 2,2%).

Przeciętna miesięczna liczba emerytów pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 4 996,2 tys. osób, co stanowiło wzrost o 0,3% w porównaniu do 2009 r., liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 1228,3 tys. osób – spadek o 4,7%, a liczba osób pobierających renty rodzinne – 1266,9 tys. osób i kształtowała się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego (wzrost o 0,1%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS 1 096,3 tys. osób pobierało świadczenia emerytalne, o 3,6% mniej niż w roku poprzednim, natomiast pozostałe osoby otrzymywały renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinne (odpowiednio: 234,8 tys.- spadek o 4,0% i 43,2 tys. osób spadek o 0,1% w porównaniu do 2009 r.).

Przeciętna miesięczna liczba emerytów pobierających świadczenia z MON wyniosła 105,7 tys. osób (wzrost o 0,3%), liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do

³ Patrz Uwagi Ogólne pkt 1, str.14

pracy 17,3 tys. osób (spadek o 2,7%), a liczba osób pobierających renty rodzinne 37,5 tys. osób (wzrost o 2,1%).

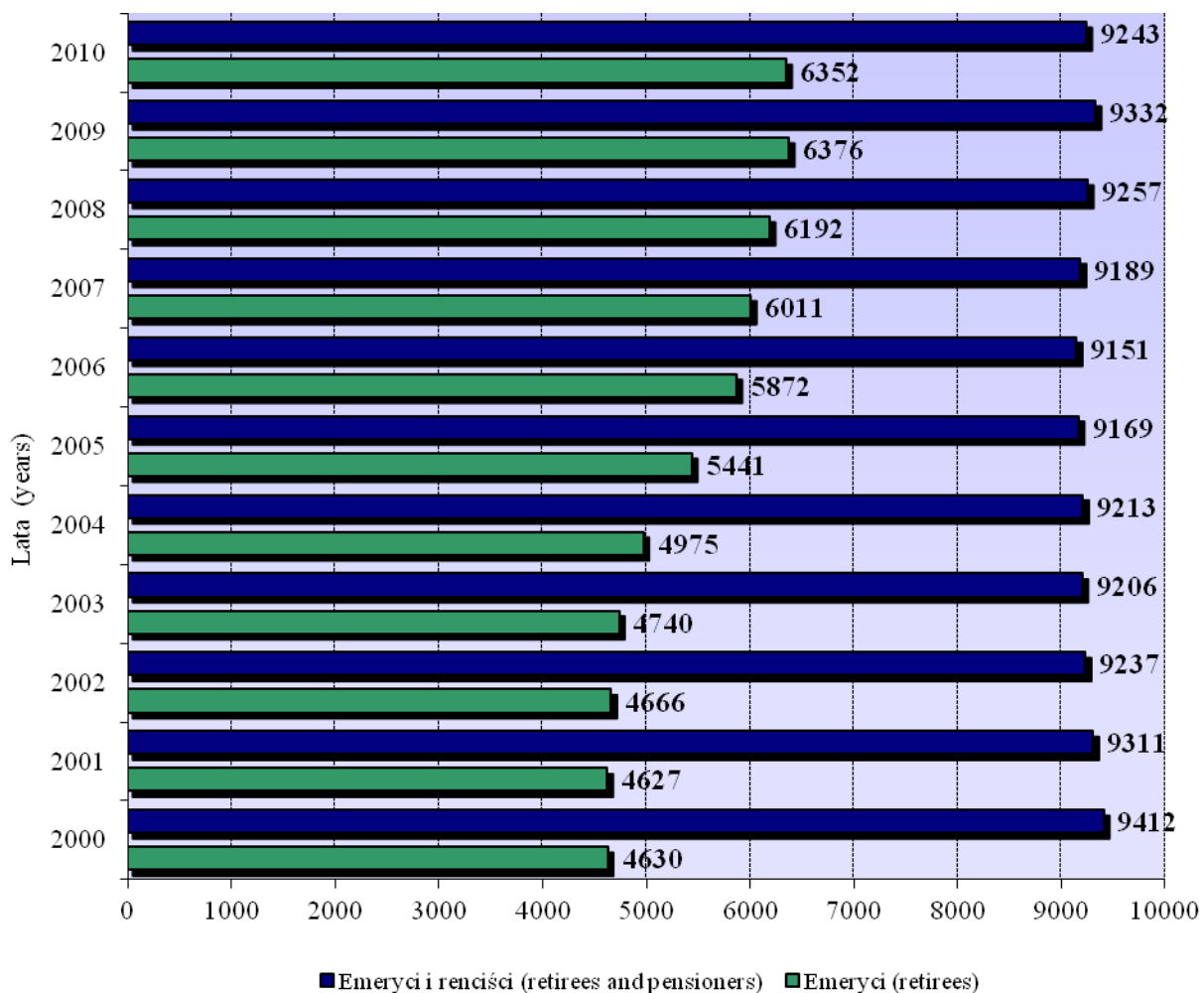
Wśród świadczeniobiorców z MS 20,3 tys. osób pobierało emerytury (wzrost o 4,0%), 2,1 tys. osób renty z tytułu niezdolności do pracy (wzrost o 0,1%), 5,9 tys. osób renty rodzinne (wzrost 1,8%).

Przeciętna miesięczna liczba emerytów pobierających świadczenia z MSWiA wyniosła 133,3 tys. osób (wzrost o 0,4 %), liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy 17,4 tys. osób (wzrost aż o 21%), natomiast liczba osób pobierających renty rodzinne 37,7 tys. osób (wzrost o 1,3%).

Zmiany wewnątrz grupy społeczno-ekonomicznej emerytów i rencistów pokazuje wykres 1. W latach 2000-2006 obserwowaliśmy systematyczny spadek łącznej liczby emerytów i rencistów w Polsce, a w następnych latach do 2009 r. występował wzrost tej liczby. W 2010 r. liczba świadczeniobiorców emerytur i rent zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 89 tys. (1%). W okresie od 2000 do 2009 występował systematyczny wzrost liczby emerytów (z 4 630 tys. w 2000 r. do 6 376 tys. w 2009 r.) i wzrost ten występował regularnie każdego roku (z wyjątkiem 2001) przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. Odmienne zjawisko wystąpiło w 2010 r., w którym liczba emerytów w stosunku do roku poprzedniego spadła o 24 tys. (0,4 %) przy jednoczesnej kontynuacji trendu spadkowego liczby rencistów.

WYKRES 1. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW W POLSCE W LATACH 2000–2010 (W TYS. OSÓB)^{a)}

GRAPH 1. NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS IN POLAND IN 2000–2010 (IN THOUS. PERSONS)^{a)}

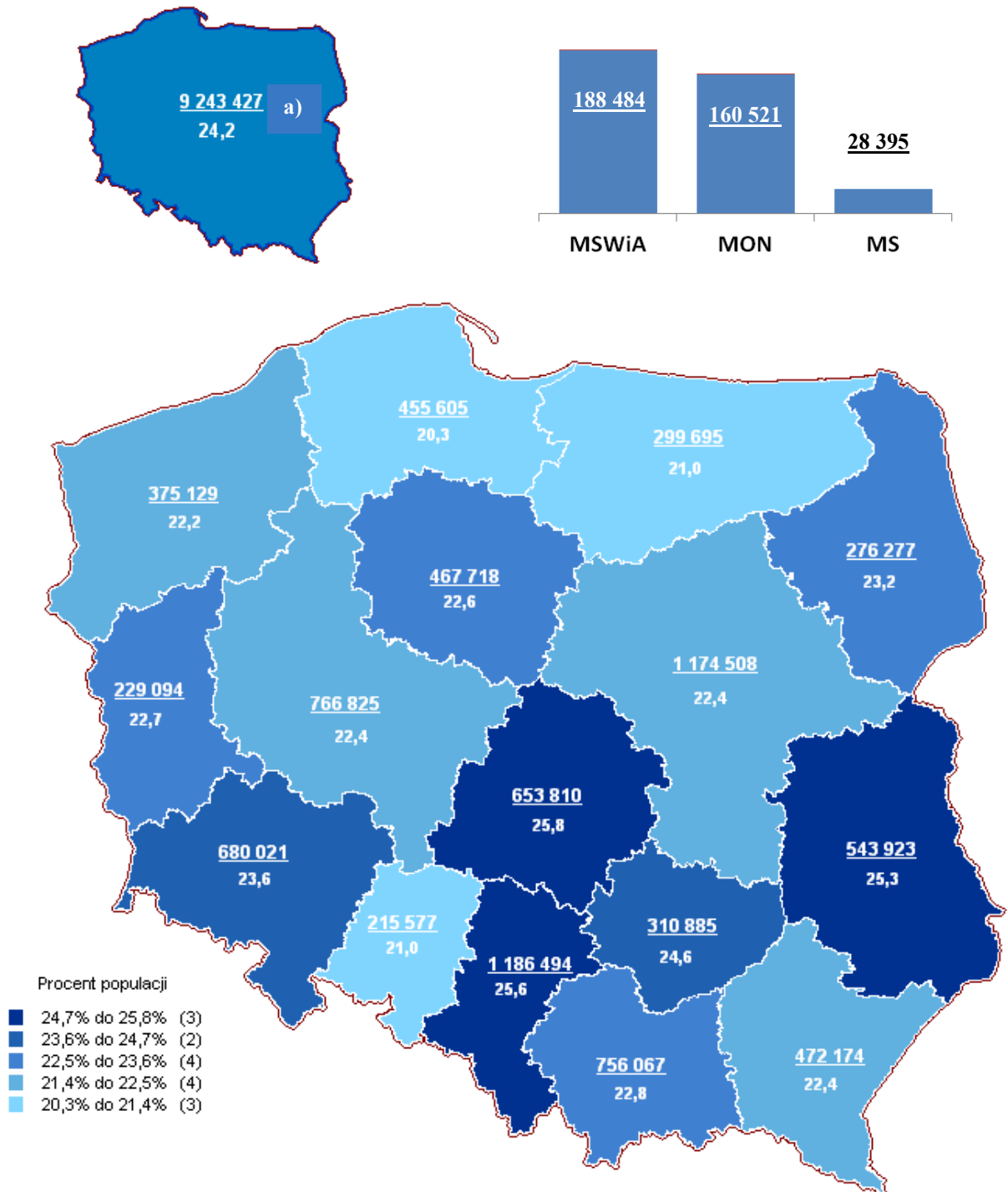

a) W latach 2005 i 2006 bez rent strukturalnych w rolnictwie wprowadzonych od 1 I 2002 r. ustawą z dnia 26 IV 2001 r. (Dz.U. Nr 52, poz. 539) z późniejszymi zmianami.

a) In 2005 and 2006 excluding structural pensions in agriculture introduced on 1 I 2002 by the law dated 26 IV 2001 (Journal of Laws No. 52, item 539) with later amendments.

MAPA. 1. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW ORAZ JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW W 2010 R.

MAP. 1. NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION IN 2010

a) Liczba emerytów i rencistów w Polsce ogółem. W podziale na województwa uwzględniono emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia wypłacane przez ZUS i KRUS, bez rent wypadkowych finansowanych z FUS, a wypłacanych przez MON, MSWiA i MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA i MS oraz z KRUS bez GBRZ i świadczeń finansowanych z FER a wypłacanych przez MON, MSWiA i MS. a) Number of retirees and pensioners in Poland in total. Distribution by voivodships includes retirees and pensioners receiving benefits from the SII and ASIF, excluding persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, the MJ simultaneously to retirement pay and pensions financed from the MND, the MIA, the MJ as well as from the ASIF excluding GBRZ benefit and benefits financed from PF and paid from the MND, the MJ and the MIA.

Liczbę emerytów i rencistów pobierających w 2010 r. świadczenia z ZUS i KRUS oraz jako odsetek populacji mieszkańców każdego województwa przedstawia mapa 1. Największa liczba emerytów i rencistów została odnotowana w województwach: śląskim (1 186,5 tys. osób) i mazowieckim (1174,5 tys. osób), natomiast najniższa w województwie opolskim (215,6 tys. osób) i lubuskim (229,1 tys. osób). W stosunku do liczby ludności, najwyższy odsetek wynoszący 25,8% odnotowano w województwie łódzkim oraz w województwie śląskim (25,6%) i lubelskim (25,3%), a najniższy – 20,3% w województwie pomorskim.

W każdym z 6 regionów kraju (NTS1) spadła liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS. Największy spadek odnotowano w regionie północnym (o 1%) oraz południowo-zachodnim (o 0,8%), natomiast najniższy - w regionie północno-zachodnim (o 0,3%). Jednak analizując sytuację w poszczególnych województwach możemy stwierdzić, że dwa województwa, w których wystąpił największy spadek liczby osób pobierających emerytury i renty, to województwa regionu wschodniego tj. podkarpackie i świętokrzyskie (o 1,3%). Wzrost liczby świadczeń emerytalno-rentowych odnotowano w województwach: podlaskim (o 0,8%) i lubuskim (o 0,7%), natomiast w województwie zachodniopomorskim nie zarejestrowano żadnych zmian w stosunku do 2009 r. W pozostałych 11 województwach spadek liczby pobierających emerytury i renty nie przekroczył 1,1%.

Liczba emerytów z ZUS w 2010 r. wzrosła średnio o 0,3% - najwięcej w regionie północno-zachodnim (o 1%), południowym (o 0,8%) i wschodnim (o 0,4%). W regionie południowo-zachodnim liczba emerytów nie uległa zmianie w porównaniu z 2009 r. a w pozostałych regionach – centralnym i północnym nieznacznie zmalała. Równie zróżnicowana była sytuacja w województwach. W 8 odnotowano wzrost – najwyższy w województwie lubuskim (o 2,8%), w 7 spadek – największy (o 0,8%) w województwie opolskim. W województwie mazowieckim liczba emerytów pozostała na poziomie zbliżonym do 2009 r.

W porównaniu do 2009 r. zanotowano spadek liczby świadczeniobiorców z KRUS ogółem w każdym z 6 regionów (NTS1). Największy zarejestrowano w regionie południowo-zachodnim (o 4,7%). Tu również odnotowano największy spadek liczby osób pobierających świadczenia emerytalne (o 5,3%). We wszystkich województwach odnotowano zmniejszenie liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS, największe wystąpiło w województwach: lubuskim (o 4,9%) oraz śląskim i dolnośląskim (o 4,8%).

Zarówno wśród osób pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak i wśród świadczeniobiorców z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zmniejszyła się liczba rencistów, którzy pobierają świadczenia z tytułu niezdolności do pracy. W skali

całego kraju, w ZUS zanotowano w 2010 r. spadek liczby rencistów o 4,7% w porównaniu do 2009 r., a w systemie ubezpieczeń rolniczych liczba rencistów zmniejszyła się o 4,0% . Skala spadków wahała się w poszczególnych regionach Polski i wynosiła od 3,7% do 5,3% (dla rencistów z ZUS) oraz od 0% do 5,6% (dla rencistów z KRUS).

W 2010 r. ZUS wypłacał przeciętnie miesięcznie 1 228,3 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, a KRUS 234,8 tys.

Najwięcej rencistów pobierających świadczenia z tytułu niezdolności do pracy z ZUS ubyło w województwie małopolskim (spadek o 6,2% w porównaniu z 2009 r.), a najmniej w województwach: kujawsko-pomorskim (spadek o 2,7%) i podlaskim (o 2,8%). W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy wypłacanych z KRUS, największy ubytek rencistów zanotowano w województwie lubelskim (spadek o 6,7%) a najmniejszy w województwie śląskim (o 0,6). Województwo małopolskie było jedynym, w którym liczba tych rent z KRUS wzrosła (o 0,3%).

Liczba rent z tytułu niezdolności do pracy wypłacanych przez poszczególne resorty była zróżnicowana. W MON wypłacano przeciętnie miesięcznie 17,3 tys. rent, w MS 2,1 tys., natomiast w MSWiA 17,4 tys. W MSWiA odnotowano wzrost liczby osób pobierających renty z tego tytułu aż o 21,0%, w MS wzrost jedynie o 0,1%, natomiast w MON liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy spadła o 2,7%.

W całym kraju w 2010 r. ZUS wypłacał przeciętnie miesięcznie 1 266,9 tys. rent rodzinnych (wzrost o 0,1% w porównaniu do roku ubiegłego), KRUS - 43,2 tys (spadek o 0,1%). W MON wypłacano przeciętnie miesięcznie 37,5 tys. rent rodzinnych (wzrost o 2,1% w porównaniu do roku poprzedniego), w MS – 5,9 tys. (wzrost o 1,8%), a w MSWiA -37,7 tys. rent rodzinnych (wzrost o 1,3%).

W przypadku liczby rent rodzinnych wypłacanych z ZUS nie zanotowano w województwach zmian większych niż o 0,5%. Wzrosty odnotowano w 8 województwach: od 0,1% województwie podlaskim do 0,5% w województwach: opolskim i zachodniopomorskim, natomiast spadki wystąpiły w 5 województwach (od 0,1% w województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim do 0,2% w województwach: łódzkim i mazowieckim). W województwach: małopolskim, pomorskim i wielkopolskim nie odnotowano zmian w porównaniu do ubiegłego roku. Nieco większe zróżnicowania widoczne były w przypadku rent rodzinnych z KRUS: wzrosty w 6 województwach (od 0,1% w województwie zachodniopomorskim do 2,7%, w małopolskim), a spadki w 10 województwach (od 0,1% w województwie podlaskim do 2,9% w województwie kujawsko-pomorskim).

Porównanie bezwzględnej liczby emerytów i rencistów korzystających ze świadczeń w roku 2000 i w 2010 pokazuje, że obecnie ta grupa społeczno-ekonomiczna jest nieco mniej liczna. Emeryci i renciści stanowili w 2010 r. około 24,2% ludności Polski - o 0,2 punktu procentowego mniej niż w 2000 r.

W 2010 r. emeryci i renciści stanowili w każdym z województw nie więcej niż 26% mieszkańców. Najwyższe wartości odnotowano w województwach: łódzkim (25,8%), śląskim (25,6%) i lubelskim (25,3%). Najniższym odsetkiem emerytów i rencistów charakteryzowało się województwo pomorskie (20,3%).

Świadczenia emerytalno-rentowe w Polsce w 2010 roku

Łączna kwota świadczeń emerytalno-rentowych ogółem w Polsce w 2010 r. wyniosła 170 879 mln zł i była wyższa o 5,5% w porównaniu do 2009 r.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono 155 131 mln zł (wzrost o 6,0%), z czego na wypłaty z ZUS przypadało 142 841 mln zł (wzrost o 5,9%), z MON - 5 288 mln zł (wzrost o 6,0%), z MS - 955 mln zł (wzrost o 11%) i z MSWiA - 6 047 mln zł (wzrost o 7,0%).

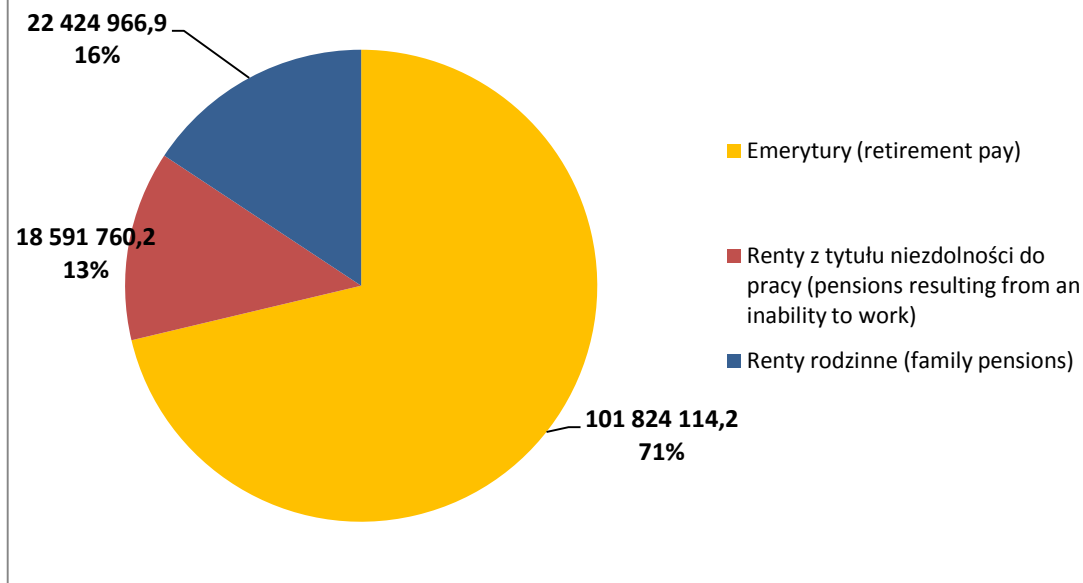
Kwota emerytur i rent brutto z KRUS wyniosła 15 748 mln zł (wzrost o 1,0% w porównaniu do 2009 r.)

Przeciętna miesięczna kwota emerytur i rent brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1 642,90 zł (wzrost o 6,5%), w tym z ZUS – 1 588,95 zł (wzrost o 6,5%), natomiast w KRUS ukształtowała się na poziomie 954,68 zł (wzrost o 4,8%). Przeciętna miesięczna kwota emerytur i rent brutto z MON wyniosła 2 745,24 zł (wzrost o 5,6%), z MS 2 802,12 zł (wzrost o 7,5%), natomiast z MSWiA 2 673,74 zł (wzrost o 4,6%).

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z ZUS w 2010 r. wyniosła 101 824,1 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 6,7%, na renty z tytułu niezdolności do pracy 18 591,8 mln zł (wzrost o 1,6%), natomiast na renty rodzinne 22 425,0 mln zł (wzrost o 6,1%).

Wykres 2. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS (w tys. zł)
Graph 2. Amount of retirement pay and pension benefits from SII
(in thous.)

Najwyższe kwoty na świadczenia emerytalne z ZUS w 2010 r. wypłacane były w województwach: śląskim – 18 695,1 mln zł i mazowieckim – 14 778,7 mln zł a najniższe w województwach: podlaskim – 2 332,9 mln zł i lubuskim – 2 450,0 mln zł. W porównaniu do 2009 r. we wszystkich województwach odnotowano wzrost kwot przeznaczonych na świadczenia emerytalne, w przedziale od 5,7% w województwie opolskim do 9,0% w województwie lubuskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS wyniosła 1 698,35 zł, i wzrosła o 6,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 2 068,60 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 472,22 zł).

Na renty z tytułu niezdolności do pracy najwięcej przeznaczono w województwie śląskim – 3 324,5 mln zł, a najmniej w województwie opolskim – 296,3 mln zł. W porównaniu z emeryturami dynamika wzrostu tych świadczeń była znacząco niższa, tj. od 0,1% w województwie małopolskim do 3,8% w województwie kujawsko-pomorskim.

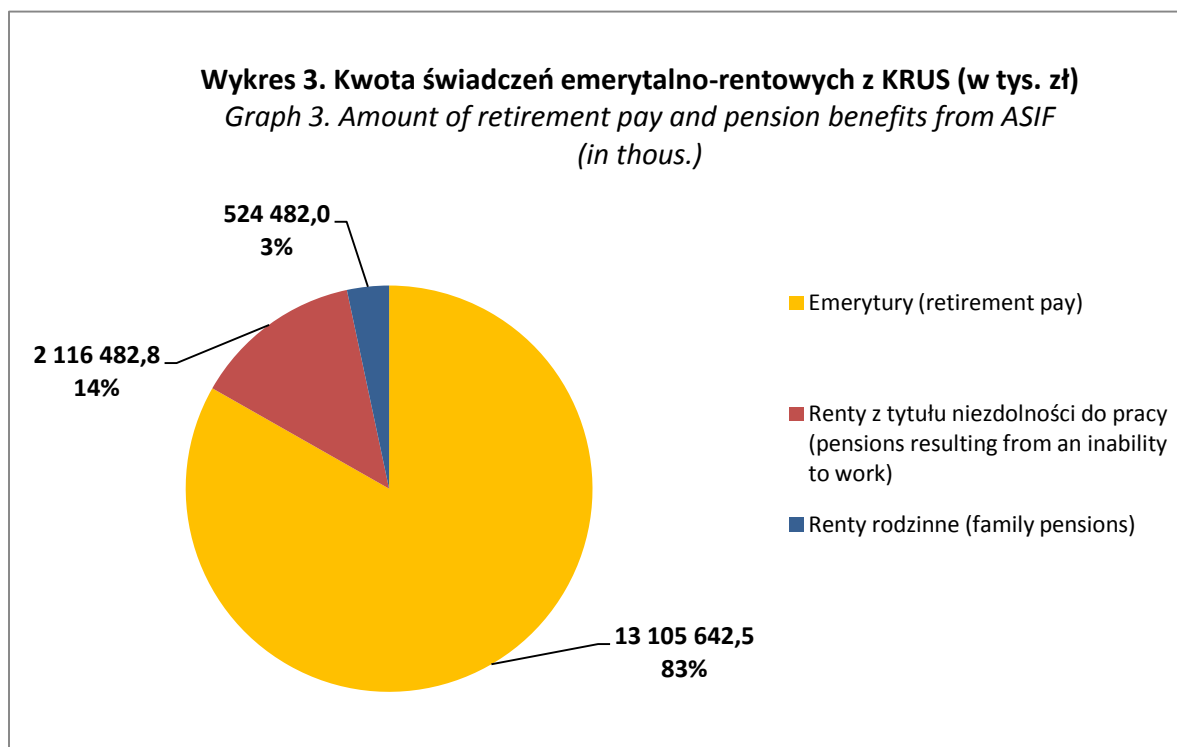
Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 1 261,35 zł - wzrost o 6,5%. Podobnie jak w przypadku emerytur najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (1 668,96 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1 041,04 zł).

Na wypłaty rent rodzinnych najczęściej przeznaczono w województwie śląskim – 5 010,5 mln. zł, a najmniej w województwie podlaskim – 395,0 mln zł. Dynamika wzrostu tych świadczeń była znacząco wyższa niż rent z tytułu niezdolności do pracy i nieznacznie zróżnicowana pomiędzy województwami. W stosunku do roku poprzedniego najwyższy wzrost odnotowano w województwie zachodniopomorskim (o 6,8%), a najniższy w województwach: wielkopolskim i łódzkim (o 5,8%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z ZUS ukształtowała się na poziomie 1 475,11 zł i wzrosła o 6,0% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie dolnośląskim (1506,57 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (1246,74 zł). W porównaniu do 2009 r. wzrost przeciętnej kwoty renty rodzinnej odnotowano we wszystkich województwach. Najwyższy wzrost wystąpił w województwie podlaskim (o 6,4%), a najniższe - w województwach: wielkopolskim i śląskim (po 5,8%).

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z KRUS w 2010 r. wyniosła 13 105,6 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 1,0%., na renty z tytułu niezdolności do pracy 2 116,5 mln zł (wzrost o 0,2%), natomiast na renty rodzinne 524,5 mln zł (wzrost o 5,9%).

Najwyższe kwoty na świadczenia emerytalne z KRUS w 2010 r. wypłacane były w województwach: mazowieckim – 1 936,8 mln zł i lubelskim – 1 701,2 mln zł. Najniższą kwotę świadczeń zanotowano w województwie lubuskim – 254,3 mln zł. Zaobserwowano niewielkie spadki lub wzrosty w poszczególnych województwach. Spadki odnotowano w województwach: dolnośląskim (o 1,1%), śląskim (o 0,9%), lubuskim (o 0,7%) i opolskim (o 0,2%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost nakładów na świadczenia emerytalne – najwyższy w województwie kujawsko-pomorskim (o 1,8%) oraz w województwach podlaskim i wielkopolskim (o 1,7%).

Przeciętna miesięczna emerytura z KRUS wyniosła 996,18 zł, co stanowi wzrost o 4,8% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwach: śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 1 271,72 zł), lubuskim (1 154,36 zł) i dolnośląskim (1 121,62 zł). W ośmiu województwach świadczenie to nie przekraczało kwoty 1 000 zł (najniższe była w województwie podlaskim – 942,93 zł).

Na renty z tytułu niezdolności do pracy najwięcej środków przeznaczono w województwie lubelskim – 322,3 mln zł (spadek o 2,1% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie opolskim – 28,3 mln zł (wzrost o 3,3%).

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z KRUS wyniosła 751,21 zł - wzrost o 4,3% w porównaniu do 2009 r. i jej wysokość w poszczególnych województwach była zbliżona – od 725,24 zł (wzrost o 3,5%) w województwie mazowieckim do 786,82 zł (wzrost o 5,2%) w województwie dolnośląskim.

Na wypłaty rent rodzinnych najwięcej środków przeznaczono w województwie mazowieckim – 84,3 mln zł, a najmniej w województwie lubuskim – 7,8 mln zł. W porównaniu do 2009 r. we wszystkich województwach zaobserwowano wzrost nakładów, największy w województwie lubelskim (o 9,2%).

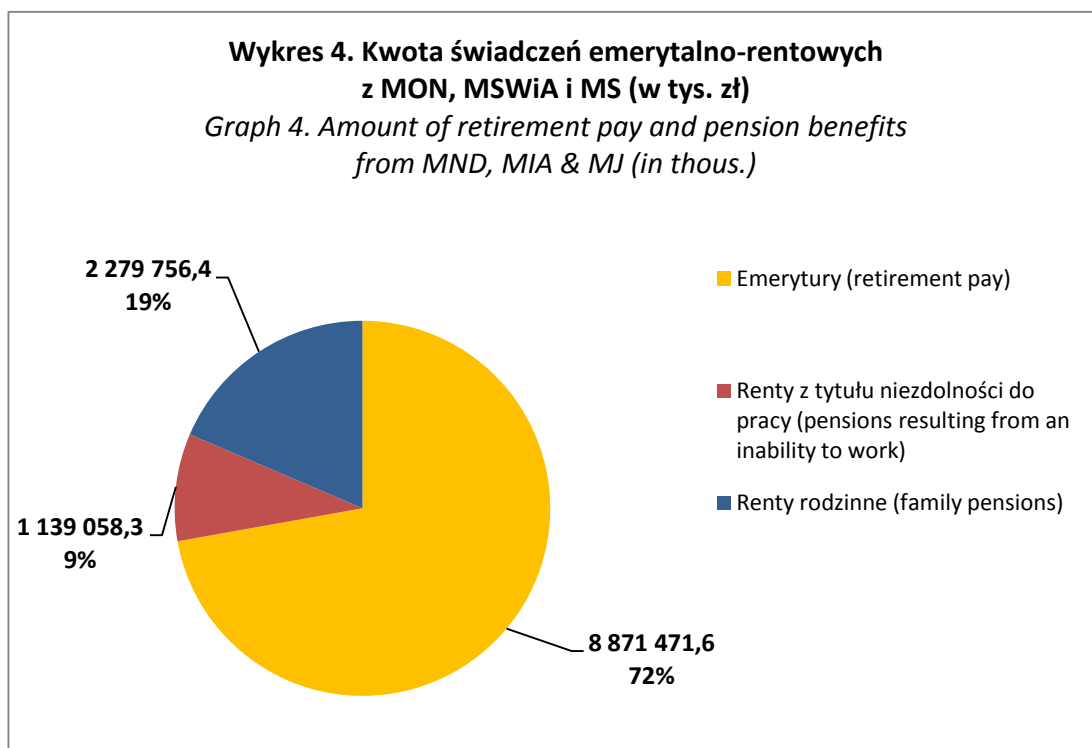
Przeciętna miesięczna renta rodzinna z KRUS ukształtowała się na poziomie 1 010,96 zł i wzrosła o 6,0% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższą przeciętną rentę rodzinną odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 1 227,29 zł (wzrost o 5,4% w stosunku do roku poprzedniego), a najniższą w województwach: śląskim – 956,18 zł (wzrost o 6,5%) i wielkopolskim 956,21 zł.(wzrost o 4,1%).

Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS

Niewielką, ale istotną i specyficzną częścią systemu emerytalno-rentowego są świadczenia wypłacane przez resorty: obrony narodowej, sprawiedliwości oraz spraw

wewnętrznych i administracji. W 2010 r. te trzy ministerstwa wypłaciły łącznie 12 290,3 mln zł z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych (wzrost o 6,8% w porównaniu do 2009 r.). Największy udział w tych wydatkach miało MSWiA - 6,047,5 mln zł.

Największą część świadczeń wypłacanych łącznie przez MON, MS, MSWiA przeznaczono na wypłaty emerytur (8 871,5 mln zł dla 259,4 tys. emerytów). W 2010 r. zanotowano wzrost tych świadczeń o 5,9%, w porównaniu do roku poprzedniego. Na wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy wydatkowano kwotę 1 139,1 mln zł - wzrost o 15,7%. Kwota wydatków na renty rodzinne wyniosła 2 279,8 mln zł (wzrost o 6,5%).

Wzrost wydatków na emerytury był najwyższy w MS (o 12,5%), a najniższy w MSWiA (o 4,7%) a w MON zbliżony był do przeciętnego i wynosił 6,2%. Wysokość przeciętnej emerytury w resortach w 2010 r. wyniosła: 2 857,10 zł. w MON (wzrost o 5,9%), 2 961,02 zł. w MS (wzrost o 8,2%) oraz 2 827,29 zł w MSWiA (wzrost o 4,2%). Podobnie jak w ZUS i w KRUS, przeciętne emerytury były najwyższym z wypłacanych świadczeń.

Wzrost wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy był najwyższy w MSWiA i wyniósł 38,1% w porównaniu do 2009 r. Wynikał on z wprowadzonych zmian ustawowych dotyczących wysokości wypłaconych świadczeń. W pozostałych resortach wzrosty były znacznie niższe (MON – 2,3%, MS – 5,8%). Najwyższą rentę z tytułu niezdolności do pracy

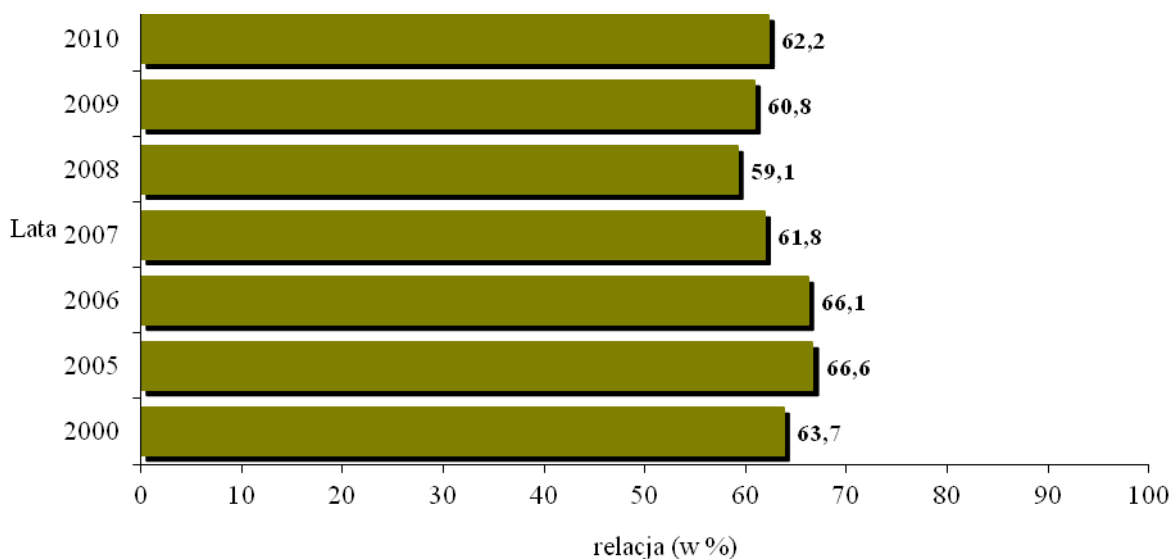
wypłacał pion emerytalno-rentowy MON - przeciętnie 2 789,09 zł (wzrost o 5,1%). Wysokość tego świadczenia w MSWiA wyniosła średnio 2 396,03 zł (wzrost o 14,2%) a w MS – 2 359,95 zł (wzrost o 5,7%).

Równie wysoką dynamiką cechowały się wydatki na renty rodzinne (przeciętny wzrost w resortach o 6,5% w skali roku). W 2010 r. przeznaczono na nie 2 279,8 mln zł. W poszczególnych resortach wydatkowano następujące kwoty: MON – 1 086,0 mln zł (wzrost o 7,5%), w MS – 171,9 mln zł (wzrost o 6,6%) i w MSWiA – 1 021,8 mln zł (wzrost o 5,5%). Najwyższą rentę rodzinną wypłacało Ministerstwo Sprawiedliwości - przeciętnie 2 414,69 zł (wzrost o 4,6%), nieznacznie niższą MON – 2 410,19 zł (wzrost o 5,3%), a MSWiA – 2 259,04 zł (wzrost o 4,2%).

Przeciętne wysokości świadczeń emerytalno-rentowych wypłaconych w 2010 r. przez MSWiA (2 673,74 zł), MS (2 802,12 zł) oraz MON (2 745,24 zł) były znacznie wyższe, niż świadczenia wypłacone przez ZUS i KRUS (odpowiednio: 1 588,95zł i 954,68 zł).

WYKRES 5. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)} W LATACH 2000-2010

GRAPH 5. RELATION OF AVERAGE MONTHLY GROSS^{a)} RETIREMENT PAY FROM THE NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2010

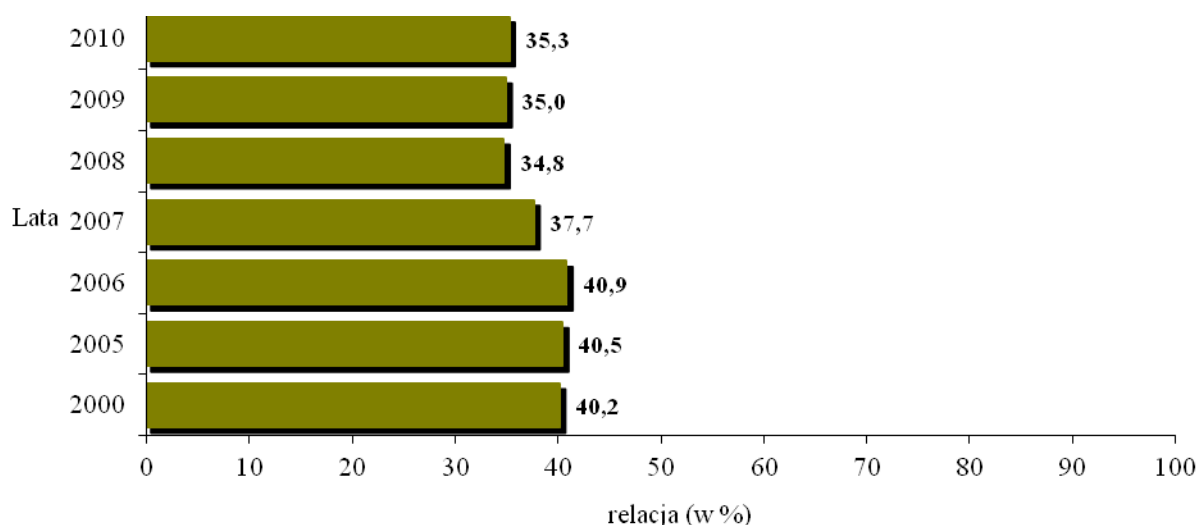
a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15 b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15 b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

Wzrost wysokości przeciętnej emerytury w 2010 r. wiązał się ze zmniejszeniem dystansu między dochodem emerytów, a dochodem osób aktywnych zawodowo. Począwszy od 2000 r. obserwowano wahania relacji przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W okresie 2005-2008 wystąpił spadek od 66,6% w 2005 r. do 59,1% w 2008 r., a od 2009 r. relacja ta stopniowo wzrastała i w 2010 r. wyniosła 62,2%.

**WYKRES 6. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)}
Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO DO
PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)}
W LATACH 2000-2010**

GRAPH 6. RELATION OF AVERAGE MONTHLY GROSS^{a)} RETIREMENT PAY FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2010

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15 b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15 b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS w okresie 2000-2006 relacja jej wartości w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostawała na zbliżonym poziomie od 40,2% w 2000 r. do 40,9% w 2006 r. W latach 2007-2008 wystąpił spadek do poziomu 34,8%, a od 2009 r. relacja ta powoli wzrastała i w 2010 r. wyniosła 35,3%.

Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Średnie wysokości świadczeń wypłacanych emerytom i rencistom przekładają się na dochody, którymi dysponują ich gospodarstwa domowe. W 2010 r. w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów zanotowano przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę w wysokości 1 116,53 zł (dochód emerytów 1 175,90 zł, a dochód rencistów – 879,62 zł). Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji, którym dysponowały gospodarstwa domowe emerytów był o 28,72 zł wyższy od przeciętnego dochodu w zbiorowości wszystkich gospodarstw domowych w Polsce (1 147,18 zł). W 2010 r., w stosunku do 2009 r., w gospodarstwach domowych ogółem zanotowano realny wzrost dochodu do dyspozycji o 4,3%, w gospodarstwach domowych rencistów wskaźnik ten wzrósł o 3,7%, a w gospodarstwach domowych emerytów wzrost o 2,6%.

Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów

W 2010 r. przeciętne miesięczne wydatki w polskich gospodarstwach domowych na 1 osobę wyniosły 991,44 zł. i były realnie wyższe o 1,0% w porównaniu do 2009 r. W gospodarstwach emerytów i rencistów rozpatrywanych łącznie wydatki te były wyższe i wyniosły 1 041,46 zł, a wydatki gospodarstw domowych emerytów wyniosły 1 085,42 zł na miesiąc.

Analizując strukturę wydatków gospodarstw emerytów i rencistów należy pamiętać, że ich gospodarstwa domowe są mniej liczne niż średnia liczba osób w gospodarstwach domowych rozpatrywanych ogólnie⁴. Nie pozostaje to bez wpływu na analizowaną powyżej średnią kwotę wydatków na osobę oraz rozkład środków finansowych na poszczególne produkty i usługi.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowiły 24,8% wydatków gospodarstw domowych ogółem. W przypadku gospodarstw emerytów i rencistów wydatki te były wyższe i pochłaniały 27,7% wydatków w gospodarstwach emerytów i 30,3% w gospodarstwach rencistów. Wydatki na używki miały bardzo podobny udział w wydatkach obu typów gospodarstw (odpowiednio: 2,5% i 2,8%) i podobny jak w gospodarstwach domowych ogółem (2,7%). Udział wydatków na towary nieżywnościowe i usługi był w grupie emerytów i rencistów o 4 punkty procentowe niższy niż w gospodarstwach ogółem. Wydatki na towary

⁴ Wyniki badania BGD 2010 wskazują, że w przebadanej próbie gospodarstw domowych emerytów i rencistów było przeciętnie – 2,01 osoby. Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych ogółem wynosiła 2,89 osoby, źródło: „Budżety gospodarstw domowych w 2010 R.” Warszawa 2011, str 58, tabl.1.

nieżywnościowe i usługi stanowiły 66,2% wydatków w gospodarstwach ogółem w stosunku do 60,8% w gospodarstwach rencistów oraz 62,5% w gospodarstwach domowych emerytów.

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów łącznie w znacznie mniejszym stopniu uwzględniają w budżetach wydatki na obuwie i odzież (3,1%), niż gospodarstwa ogółem (5,3% wydatków). Za to znacznie większym obciążeniem dla nich są wydatki związane z użytkowaniem mieszkania. W gospodarstwach rencistów stanowią prawie 26%, w gospodarstwach emerytów – ponad 24%, podczas gdy w gospodarstwach domowych ogółem – nieco ponad 20%. Większy udział wydatków na eksploatację mieszkania wiąże się z mniejszym zagęszczeniem w lokalach zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów. Miesięczne wydatki na wyposażenie mieszkania (np: sprzęt AGD, meble) oraz bieżące utrzymywanie tego wyposażenia wyniosły w 2010 r. ok. 50 zł na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów łącznie i były podobne jak w gospodarstwach domowych ogółem i w obu przypadkach stanowiły one ok. 5% wydatków.

Specyfikę gospodarstw domowych emerytów i rencistów widać także wyraźnie w zakresie wydatków związanych ze zdrowiem. Obciążenie wydatkami na zdrowie, w tym na artykuły farmaceutyczne jest o 3 punkty procentowe wyższe w porównaniu z gospodarstwami ogółem (wydatki na zdrowie stanowiły odpowiednio: 4,8% i 7,8%).

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów wydaje się znacznie mniej pieniędzy niż średnio na transport oraz na rekreację i kulturę. W gospodarstwach rencistów wydatki na transport stanowiły 4,2% w porównaniu do 9,6% udziału tych wydatków w gospodarstwach domowych ogółem. W przypadku emerytów różnica była nieco mniejsza (6,2% w porównaniu do 9,6%).

Warto zwrócić uwagę na fakt, że dary dla innych gospodarstw domowych obciążają gospodarstwa domowe emerytów i rencistów (4,9% wydatków) w znacznie większym stopniu niż gospodarstwa domowe ogółem (3,6% wydatków). Emeryci w nieco większym stopniu niż renciści angażują się w pomoc innym. Wydatki na wspieranie innych gospodarstw domowych stanowiły przeciętnie 5,1% wydatków w gospodarstwach emerytów (55,36 zł na osobę) i 4,1% w gospodarstwach rencistów (35,51 zł na osobę).

W skali roku wydatki ogółem w analizowanej grupie społeczno-ekonomicznej wzrosły, zarówno nominalnie, jak i realnie. Największy wzrost zanotowały gospodarstwa domowe emerytów (w 2010 r. wydawano nominalnie o 3,8% więcej niż w 2009 r., realnie – o 1,0% więcej).

Wyższy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przekłada się na wyższe, w porównaniu z

gospodarstwami domowymi ogółem, spożycie na osobę artykułów żywnościowych. Jest to związane ze strukturą gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów niewielki jest odsetek dzieci poniżej 14 lat.

Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów są słabiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania w porównaniu z wyposażeniem gospodarstw domowych ogółem. Znaczne różnice między wyposażeniem przeciętnego gospodarstwa domowego, a gospodarstwa domowego emerytów i rencistów, na niekorzyść tych ostatnich, widoczne są w przypadku wyposażenia w: telefony komórkowe (posiada je 88,8% gospodarstw domowych ogółem i 71,7% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), komputery osobiste (64,9% gospodarstw domowych ogółem i 29,8% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), cyfrowe aparaty fotograficzne (49,6% gospodarstw domowych ogółem i 21,3% gospodarstw domowych emerytów i rencistów).

Istotne różnice występują nie tylko w przypadku nowoczesnych urządzeń, ale również w stopniu wyposażenia w kuchenkę mikrofalową i pralkę automatyczną. Odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających kuchenkę mikrofalową (34,7%) jest znacznie niższy niż odsetek gospodarstw domowych ogółem (52,6%), także odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających pralkę automatyczną (83%) jest istotnie niższy niż przeciętny wynik dla wszystkich gospodarstw domowych (89,8%).

Wśród gospodarstw domowych emerytów i rencistów podobnie jak dla gospodarstw domowych ogółem odsetek wyposażonych w telewizor, lodówkę i odkurzacz elektryczny mieścił się w przedziale od 93,8% do 99%.

Warto zwrócić uwagę na wzrost liczby gospodarstw emerytów i rencistów wyposażonych w poszczególne dobra w 2010 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Największą dynamikę odnotowano w przypadku zmywarek do naczyń (wzrost o ok. 25%), komputerów osobistych z dostępem do Internetu (wzrost o 17%) i cyfrowych aparatów fotograficznych (wzrost ok. 16%), czyli wszystkich tych dóbr, w przypadku których różnica między gospodarstwami domowymi emerytów i rencistów a ogółem polskich gospodarstw domowych jest nadal znaczna. Nieco mniejszą dynamikę daje się zauważyć w przypadku wyposażenia gospodarstw emerytów i rencistów w odtwarzacze DVD, kamery video, zestawy kina domowego oraz drukarki (wzrosty o prawie 9% w skali roku).

Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zajmowana przez gospodarstwo domowe wynosiła w 2010 r. – 73,4 m², w przypadku emerytów - 66,5 m², a rencistów – 63,4 m². Mniejsza powierzchnia mieszkaniowa nie powoduje jednak większego zagęszczenia. Przeciętnie na 1 pokój w takim lokalu przypada mniejsza liczba osób niż w mieszkaniach zajmowanych przez gospodarstwa domowe ogółem (0,73 w porównaniu do 1,0), a każda z osób dysponuje większą powierzchnią mieszkaniową niż w gospodarstwach domowych ogółem. Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez gospodarstwo domowe na 1 osobę w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów jest prawie o 10 m² większa niż gospodarstw domowych ogółem.

Dla określenia stanu lokali zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów nie bez znaczenia jest także ich wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. Odpowiedzi respondentów wskazują, że emeryci i renciści w swoich mieszkaniach nieco rzadziej (różnica ponad 2 punktów procentowych), niż przeciętne polskie gospodarstwo domowe mogą korzystać z łazienki i ustępu, ciepłej, bieżącej wody i centralnego ogrzewania. Wspomniana różnica generowana jest głównie przez gospodarstwa domowe rencistów, w których odsetek gospodarstw wyposażonych w łazienkę (89,5%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (89,1%) jest mniejszy niż w gospodarstwach domowych emerytów (odpowiednio: 92,9% i 92,6%). Gospodarstwa domowe emerytów deklarują wyposażenie zajmowanych lokali na poziomie zbliżonym do przeciętnego polskiego gospodarstwa domowego (wyposażenie w łazienkę - 94,6% oraz ciepłą, bieżącą wodę – 94,2%).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów

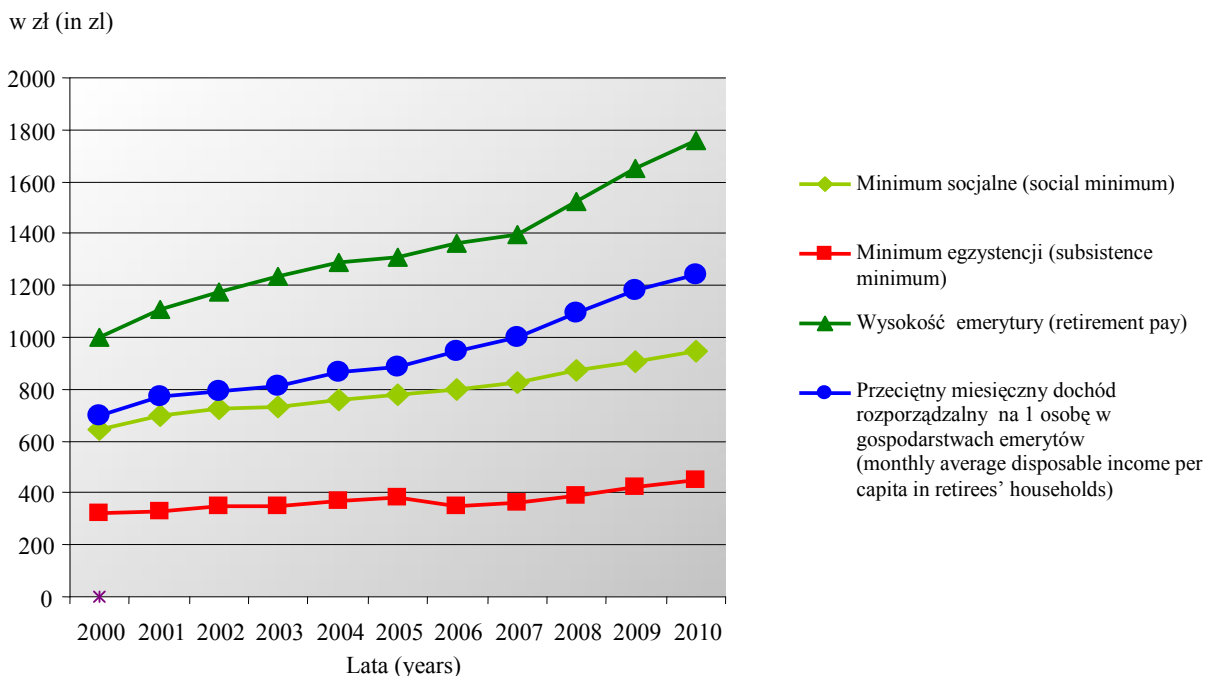
Wszystkie omówione czynniki można podsumować odwołując się do opinii respondentów na temat oceny sytuacji materialnej ich gospodarstw. Około 19% gospodarstw domowych emerytów uważa, że ich sytuacja materialna jest bardzo dobra lub raczej dobra, 59,4% uważa, że sytuacja ta jest przeciętna, a pozostałe 21,5% ocenia ją jako złą lub raczej złą. Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny sytuacji materialnej gospodarstw emerytów nie odbiega znacznie od ogółu polskich gospodarstw domowych. Jednak już odsetek gospodarstw rencistów deklarujących złą lub raczej złą sytuację materialną jest o prawie 23 punkty procentowe wyższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem i wynosi 42,4% (jako bardzo dobrą lub raczej dobrą jedynie 10,3%).

Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów

Porównanie wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz dochodu rozporządzalnego emeryckich gospodarstw domowych z minimum egzystencji i minimum socjalnym ustalonym przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych daje możliwość oceny przeciętnej sytuacji materialnej tych gospodarstw domowych.

WYKRES 7. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW, PRZECIĘTNA EMERYTURA Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH A ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000-2010

GRAPH 7. MONTHLY AVERAGE DISPOSABLE INCOME PER CAPITA IN SINGLE RETIREES' HOUSEHOLDS AND AVERAGE GROSS RETIREMENT PAY FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN 2000-2010

Wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury wypłacanej w 2010 r. z pozarolniczego systemu ubezpieczeń wynosiła 1 642,90 zł, podczas gdy średnioroczne minimum socjalne dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego ustalono na poziomie 943,5 zł, a minimum egzystencji na 447,5 zł. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów wynoszący 1244,77 zł był wyższy od minimum socjalnego o 301,27 zł,

a od minimum egzystencji o 797,27 zł. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w emeryckim gospodarstwie domowym (1 085,42) przewyższały w 2010 r. minimum socjalne o 141,92 zł. Od 2000 r. różnica między wysokością przeciętnej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń a śródrocznym minimum socjalnym systematycznie zwiększała się.

Według szacunków, na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych⁵ w 2010 r. 3,9% osób w gospodarstwach domowych emerytów i 9,6% osób w gospodarstwach domowych rencistów żyło poniżej minimum egzystencji. W przypadku emerytów odsetek gospodarstw domowych osiągających dochód poniżej minimum egzystencji jest podobny jak w roku poprzednim, natomiast w przypadku gospodarstw domowych rencistów jest niższy o 1,6 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Gospodarstwa domowe emerytów osiągające dochód poniżej ustawowej granicy ubóstwa⁶ stanowiły 4,1% gospodarstw emeryckich, natomiast dla gospodarstw rencistów odsetek ten wyniósł 10,1%. Zarówno w przypadku emerytów, jak i rencistów odsetki te są niższe niż w roku poprzednim (odpowiednio: o 0,8 punktu procentowego i o 4 punkty procentowe).

⁵ Źródło: „Ubóstwo w Polsce w 2010 r.” (na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych) – Informacja sygnalna GUS.

⁶ Ustawowa granica ubóstwa jest określana kwotowo. Od 1 X 2006 r. kwota ta, określająca nominalną wartość progu interwencji socjalnej, a tym samym wartość ustawowej granicy ubóstwa, nie zmieniła się.

TABLICE WYNIKOWE

Dział I

Świadczeniobiorcy

TABL. 1. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW W LATACH 2005-2010 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS IN 2005-2010 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004=100	2006	2005=100	2007	2006=100	2008	2007=100	2009	2008=100	2010	2009=100
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % <i>in %</i>
POLSKA..... <i>POLAND</i>	9 168,6	99,5	9 150,6	99,8	9 188,9	100,4	9 257,3	100,7	9 332,3	100,8	9 243,4	99,0
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	7 524,0	100,3	7 564,6	100,5	7 658,7	101,2	7 779,4	101,6	7 906,5	101,6	7 868,8	99,5
w tym: <i>of which:</i>												
ZUS ^{a)}	7 184,2	100,1	7 217,4	100,5	7 303,2	101,2	7 413,9	101,5	7 534,8	101,6	7 491,4	99,4
SII ^{a)}												
MON.....	153,3	104,5	155,2	101,2	156,4	100,8	158,4	101,3	159,9	100,9	160,5	100,4
MND												
MSWiA	162,5	100,7	167,2	102,9	173,5	103,8	180,4	104,0	184,4	102,2	188,5	102,2
MIA												
MS.....	24,0	102,6	24,8	103,3	25,6	103,2	26,6	103,9	27,5	103,4	28,4	103,2
MJ												
KRUS <i>ASIF</i>	1 644,6	96,3	1 586,0	96,4	1 530,2	96,5	1 477,9	96,6	1 425,8	96,5	1 374,7	96,4

a) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

a) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pay from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.

**TABL. 2. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW
I WOJEWÓDZTW^{a)} W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE
SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS AND VOIVODSHIPS^{a)} IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	W tym emeryci <i>Of which retirees</i>
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	
POLSKA^{b)c)} POLAND^{b)c)}	7491,4	4996,2
Region Centralny	1504,8	1085,4
Łódzkie	537,8	384,1
Mazowieckie	966,9	701,3
Region Południowy	1786,8	1176,3
Małopolskie	648,1	423,1
Śląskie	1138,7	753,1
Region Wschodni	1155,1	751,9
Lubelskie	360,3	225,0
Podkarpackie	380,8	242,9
Podlaskie	178,3	127,4
Świętokrzyskie	235,8	156,6
Region Północno-zachodni	1189,5	751,8
Lubuskie	205,9	130,7
Wielkopolskie	640,6	391,6
Zachodniopomorskie	343,0	229,4
Region Południowo-zachodni	808,6	558,6
Dolnośląskie	623,7	426,2
Opolskie	184,9	132,5
Region Północny	1046,5	672,3
Kujawsko-pomorskie	383,8	244,2
Pomorskie	413,2	271,3
Warmińsko-mazurskie.....	249,6	156,7

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension. b) Excluding persons with imultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compension allowances. c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, the MJ simultaneously to retirement pays and penions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships

TABL. 3. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW^{a)} W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS^{a)} IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	Renty rodzinne <i>Family pensions</i>
W tys. osób <i>In thous. person</i>				
POLSKA^{b)c)}	7491,4	4996,2	1228,3	1266,9
<i>POLAND^{b)c)}</i>				
Region Centralny	1504,8	1085,4	193,9	225,5
Region Południowy	1786,8	1176,3	281,8	328,7
Region Wschodni	1155,1	751,9	215,1	188,1
Region Północno-zachodni	1189,5	751,8	234,5	203,2
Region Południowo-zachodni	808,6	558,6	116,2	133,8
Region Północny	1046,5	672,3	186,7	187,5
2009 = 100				
POLSKA^{c)d)}	99,4	100,3	95,3	100,1
<i>POLAND^{c)d)}</i>				
Region Centralny	99,4	99,9	95,9	99,8
Region Południowy	99,6	100,8	94,7	100,2
Region Wschodni	99,4	100,4	95,5	100,2
Region Północno-zachodni	99,7	101,0	95,1	100,2
Region Południowo-zachodni	99,2	100,0	94,8	100,1
Region Północny	99,0	99,5	96,3	100,0

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' pension allowances

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, the MJ simultaneously to retirement pays and pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit.

TABL. 4. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW W 2010 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS AND VOIVODSHIPS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem ^{a)} <i>Retirees and pensioners in total^{a)}</i>	W tym emeryci ^{b)} <i>Of which retirees^{b)}</i>
	w tys. <i>in thous. persons</i>	
POLSKA <i>POLAND</i>	1374,7	1096,3
Region Centralny	323,5	267,6
Łódzkie	116,0	97,0
Mazowieckie	207,6	170,6
Region Południowy	155,8	123,1
Małopolskie	108,0	81,9
Śląskie	47,8	41,3
Region Wschodni	448,1	361,4
Lubelskie	183,6	143,4
Podkarpackie	91,4	73,6
Podlaskie	98,0	82,1
Świętokrzyskie	75,1	62,2
Region Północno-zachodni	181,6	138,2
Lubuskie	23,2	18,4
Wielkopolskie	126,2	94,7
Zachodniopomorskie	32,1	25,1
Region Południowo-zachodni	87,0	71,7
Dolnośląskie	56,3	44,8
Opolskie	30,7	26,9
Region Północny	176,5	132,3
Kujawsko-pomorskie	83,9	63,3
Pomorskie	42,5	30,6
Warmińsko-mazurskie	50,1	38,3

a) Łącznie z 314 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (283 osób), MS (150 osób), MSWiA (1649 osób).

a) Including 314 persons receiving GBRZ benefit.

b) Including beneficiaries from the MND (283 persons), the MJ (150 persons), the MIA (1649 persons).

TABL. 5. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW W 2010 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem ^{a)} <i>Retirees and pensioners in total^{a)}</i>	W tym emeryci ^{b)} <i>Of which retirees^{b)}</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	Renty rodzinne <i>Family pensions</i>
<i>W tys. osób In thous persons</i>				
POLSKA <i>POLAND</i>	1374,7	1096,3	234,8	43,2
Region Centralny	323,5	267,6	44,9	11,0
Region Południowy	155,8	123,1	28,4	4,1
Region Wschodni	448,1	361,4	73,9	12,9
Region Północno-zachodni	181,6	138,2	37,1	6,2
Region Południowo-zachodni	87,0	71,7	12,8	2,5
Region Północny	176,5	132,3	37,7	6,6
<i>2009 = 100</i>				
POLSKA <i>POLAND</i>	96,4	96,4	96,0	99,9
Region Centralny	96,3	96,4	95,5	99,1
Region Południowy	96,8	95,9	100,0	102,5
Region Wschodni	96,3	96,6	94,4	100,0
Region Północno-zachodni	96,8	96,6	96,4	100,0
Region Południowo-zachodni	95,3	94,7	97,7	100,0
Region Północny	96,8	96,9	96,2	98,5

a) Łącznie z 314 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (283 osób), MS (150 osób), MSWiA (1649 osób).

a) Including 343 persons receiving GBRZ benefit.

b) Including beneficiaries from the MND (283 persons), the MJ (150 persons), the MIA (1649 persons).

**TABL. 6. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)}
W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL
INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)} IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>		W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100
POLSKA^{b)c)}				
<i>POLAND^{b)c)}</i>	7 491 374	99,4	4 996 226	100,3
Województwa razem^{b)}				
<i>Voivodships total^{b)}</i>	7 491 230	99,4	4 996 226	100,3
Dolnośląskie	623 704	99,3	426 175	100,3
Kujawsko-pomorskie	383 780	99,1	244 229	99,4
Lubelskie	360 290	99,9	225 038	101,6
Lubuskie	205 880	100,7	130 694	102,8
Łódzkie	537 832	99,2	384 089	99,8
Małopolskie	648 072	99,6	423 143	101,2
Mazowieckie	966 945	99,5	701 285	100,0
Opolskie	184 857	98,9	132 451	99,2
Podkarpackie	380 787	98,7	242 893	99,3
Podlaskie	178 299	100,8	127 442	101,7
Pomorskie	413 153	99,0	271 343	99,7
Śląskie	1 138 690	99,7	753 129	100,5
Świętokrzyskie	235 763	98,7	156 557	99,2
Warmińsko-mazurskie	249 562	99,0	156 680	99,3
Wielkopolskie	640 582	99,1	391 631	100,2
Zachodniopomorskie	343 034	100,0	229 447	101,5

a) Przeprowadzenie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation allowances

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, the MJ simultaneously to retirement pays and pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

**TABL. 7. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z ZAKŁADU
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^{a)} W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE
INSTITUTION BY VOIVODSHIPS^{a)} IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pension resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100
POLSKA^{b)c)} <i>POLAND^{b)c)}</i>	1 228 294	95,3	1 266 854	100,1
Województwa razem^{b)} Voivodships^{b)}	1 228 150	95,3	1 266 854	100,1
Dolnośląskie	96 835	94,8	100 694	99,9
Kujawsko-pomorskie	69 797	97,3	69 754	99,9
Lubelskie	80 484	95,2	54 768	100,2
Lubuskie	43 351	95,1	31 835	100,4
Łódzkie	71 501	95,5	82 242	99,8
Małopolskie	115 760	93,8	109 169	100,0
Mazowieckie	122 389	96,2	143 271	99,8
Opolskie	19 329	94,8	33 077	100,5
Podkarpackie	73 229	95,3	64 665	100,3
Podlaskie	25 167	97,2	25 690	100,1
Pomorskie	66 800	94,9	75 010	100,0
Śląskie	165 998	95,3	219 563	100,3
Świętokrzyskie	36 213	95,1	42 993	99,9
Warmińsko-mazurskie	50 100	96,9	42 782	100,4
Wielkopolskie	132 022	95,5	116 929	100,0
Zachodniopomorskie	59 175	94,1	54 412	100,5

a) Przyporządkowanie do województw według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

b) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z osobami pobierającymi renty wypadkowe finansowane z FUS a wypłacane przez MON, MS i MSWiA w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MS i MSWiA nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

b) Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including persons, receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MIA, the MJ simultaneously to retirement pays and pensions financed from the MND, the MIA, the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.8. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.

MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem ^{a)} <i>Retirees and pensioners in total^{a)}</i>		W tym emeryci ^{b)} <i>Of which retirees^{b)}</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100
POLSKA <i>POLAND</i>	1 374 654	96,4	1 096 321	96,4
Dolnośląskie	56 317	95,2	44 814	94,4
Kujawsko-pomorskie	83 938	96,6	63 285	97,1
Lubelskie	183 633	96,3	143 407	96,9
Lubuskie	23 214	95,1	18 355	94,7
Łódzkie	115 978	96,0	96 978	96,3
Małopolskie	107 995	97,5	81 852	96,6
Mazowieckie	207 563	96,5	170 589	96,4
Opolskie	30 720	95,5	26 882	95,1
Podkarpackie	91 387	95,8	73 628	95,8
Podlaskie	97 978	96,8	82 074	96,7
Pomorskie	42 452	96,8	30 641	96,8
Śląskie	47 804	95,2	41 274	94,6
Świętokrzyskie	75 122	96,2	62 245	96,4
Warmińsko-mazurskie	50 133	96,9	38 329	96,5
Wielkopolskie	126 243	97,3	94 739	97,4
Zachodniopomorskie	32 095	95,8	25 147	95,4

a) Łącznie z 314 osobami otrzymującymi świadczenia GBRZ.

b) Łącznie z osobami otrzymującymi świadczenia z: MON (283 osób), MS (150 osób), MSWiA (1 649 osób).

a) Including 314 persons receiving GBRZ benefit..

b) Including beneficiaries from the MND (283 persons), the MJ (150 persons), the MIA (1649 persons)

TABL. 9. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA RENCISTÓW Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW 2010 R.
MONTHLY AVERAGE NUMBER OF PENSIONERS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	
	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100	w osobach <i>in persons</i>	2009 = 100
POLSKA <i>POLAND</i>	234 786	96,0	43 233	99,9
Dolnośląskie	9 856	98,2	1 626	99,6
Kujawsko-pomorskie	17 788	95,0	2 859	97,1
Lubelskie	35 121	93,3	5 104	99,8
Lubuskie	4 254	96,4	597	99,8
Łódzkie	15 245	93,9	3 744	98,4
Małopolskie	23 076	100,3	3 049	102,7
Mazowieckie	29 672	96,4	7 268	100,3
Opolskie	2 993	98,2	838	98,7
Podkarpackie	15 408	95,1	2 344	101,3
Podlaskie	12 728	96,2	3 174	99,9
Pomorskie	10 165	96,6	1 642	99,3
Śląskie	5 314	99,4	1 041	101,3
Świętokrzyskie	10 621	94,4	2 255	99,7
Warmińsko-mazurskie	9 716	97,7	2 085	99,7
Wielkopolskie	26 850	96,3	4 642	100,5
Zachodniopomorskie	5 979	96,5	965	100,1

**TABL. 10. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI W 2010 R.**

*MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE
MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Resorty ogółem <i>Ministries total</i>	MON MND	MS MJ	MSWiA ^{a)} MIA ^{a)}
<i>W osobach In persons</i>				
Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	377 400	160 521	28 395	188 484
W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	259 407	105 711	20 348	133 348
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	36 816	17 262	2 113	17 441
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	81 177	37 548	5 934	37 695
2009 = 100				
Emeryci i renciści ogółem <i>Retirees and pensioners in total</i>	101,5	100,4	103,2	102,2
W tym emeryci <i>Of which retirees</i>	100,7	100,3	104,0	100,4
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	107,4	97,3	100,1	121,0
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	101,7	102,1	101,8	101,3

a) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały 472 osoby, a kwota wypłat w 2010 r. wyniosła 7 650 253 zł.

a) *Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pays, to 472 persons; amount of payments in 2010 was 7 650 253 zł.*

**TABL. 11. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW
W 2010 R.**

*MONTHLY AVERAGE NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE NON-
AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM BY OCCUPATION IN 2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emeryci i renciści ogółem w tys. osób <i>Retirees and pensioners in thous. persons</i>
Emeryci razem^{a)}	5 255,6
<i>Total retirees^{a)}</i>	
w tym z ZUS	4 996,2
<i>of which paid of SII</i>	
W tym :	
Okresowe emerytury kapitałowe ze środków zgromadzonych w OFE.....	0,4
<i>Annuity retirement pay from the means gathered in the Open Pension Fund</i>	
pracownicy kolejowi	146,7
<i>railway employees</i>	
górnicy	201,9
<i>miners</i>	
nauczyciele.....	311,2
<i>teachers</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	87,0
<i>self-employed persons</i>	
kombatanci	0,5
<i>combatants</i>	
Renciści z tytułu niezdolności do pracy razem^{a)}	1 265,1
<i>Pensioners resulting from inability to work^{a)}</i>	
w tym z ZUS	1 288,3
<i>of which paid of SII</i>	
z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ^{b)}	214,7
<i>of which entitled due to occupational accidents and occupational diseases^{b)}</i>	
pracownicy kolejowi	22,1
<i>railway employees</i>	
górnicy	36,3
<i>miners</i>	
nauczyciele	36,1
<i>teachers</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	72,8
<i>self-employed persons</i>	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane i kombatanaci	53,6
<i>war and military invalids, repression victims, as well as combatants</i>	
Osoby otrzymujące renty rodzinne razem^{a)}	1 348,0
<i>Persons receiving family pensions total^{a)}</i>	
w tym z ZUS	1 266,9
<i>of which paid of SII</i>	
z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	28,4
<i>of which entitled due to occupational accidents and occupational diseases</i>	
pracownicy kolejowi	76,0
<i>railroad employees</i>	
górnicy	86,3
<i>mining employees</i>	
osoby prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą	38,9
<i>self-employed persons</i>	
inwalidzi wojenni, wojskowi, osoby represjonowane i kombatanaci	30,9
<i>war and military invalids as well as combatants</i>	

a) Łącznie z osobami pobierającymi świadczenia z MON, MS i MSWiA b) Łącznie z osobami otrzymującymi renty wypadkowe finansowane z FUS, a wypłacane przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA i MS.
a) Including persons receiving benefits from the MND, the MJ as well as the MIA. b) Including persons receiving accident pensions financed from the SIF and paid by the MND, the MJ as well as the MIA with retirements financed from budgets of these entities.

**TABL. 12. EMERYCI I RENCISCI JAKO ODSETEK POPULACJI MIESZKAŃCÓW
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU 2000 I 2010**
*RETIREEES AND PENSIONERS BY VOIVODSHIPS IN 2000 AND 2010 (IN PERSONS
AND AS PERCENT OF TOTAL POPULATION)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000		2010	
	liczba emerytów i rencistów <i>number of retirees and pensioners</i>	% populacji mieszkańców <i>% of total population</i>	liczba emerytów i rencistów <i>number of retirees and pensioners</i>	% populacji mieszkańców <i>% of total population</i>
POLSKA^{a)} POLAND^{a)}	9 412 432	24,4	9 243 427	24,2
Dolnośląskie	694 938	23,4	680 021	23,6
Kujawsko-pomorskie	476 282	22,7	467 718	22,6
Lubelskie	601 868	27,0	543 923	25,3
Lubuskie	239 366	23,4	229 094	22,7
Łódzkie	689 494	26,1	653 810	25,8
Małopolskie	816 317	25,2	756 067	22,8
Mazowieckie	1 181 427	23,3	1 174 508	22,4
Opolskie	217 972	20,1	215 577	21,0
Podkarpackie	510 864	24,0	472 174	22,4
Podlaskie	291 395	23,9	276 277	23,2
Pomorskie	443 421	20,2	455 605	20,3
Śląskie	1 140 231	23,5	1 186 494	25,6
Świętokrzyskie	336 268	25,4	310 885	24,6
Warmińsko-mazurskie	306 595	20,9	299 695	21,0
Wielkopolskie	797 799	23,7	766 825	22,4
Zachodniopomorskie	357 210	20,6	375 129	22,2

a) Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa.

a) Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MIA as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL.13. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R.

PERSONS RECEIVING RETIREMENT PAY AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION^a BY SEX AND AGE IN 2010

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w tys. <i>in thous.</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM	4 984	2 037	2 947
<i>TOTAL</i>			
54 lata i mniej	108	68	40
<i>years and less</i>			
55—59	552	62	490
60—64	1 329	441	888
65—69	945	461	484
70—74	871	431	440
75—79	636	318	318
80 lat i więcej	543	256	287
<i>years and more</i>			
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM	1 205	778	427
<i>TOTAL</i>			
29 lat i mniej	7	5	2
<i>years and less</i>			
30—39	57	36	21
40—49	169	99	70
50—54	236	131	105
55—59	367	226	141
60—64	193	178	15
65 lat i więcej	176	103	73
<i>years and more</i>			

a) Bez osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych.

a) *Excluding persons with simultaneous right to agricultural benefits, excluding the bridge benefits.*

TAB. 14. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ KASĘ ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R. ^{a)}

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK PAY FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY SEX AND AGE IN 2010 ^{a)}

Stan w dniu 31 XII/ As of 31 XII

WIEK AGE	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w osobach in persons		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	1 075 299	285 734	789 565
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	—	—	—
40-44.....	—	—	—
45-49.....	—	—	—
50-54.....	7	—	7
55-59.....	38 956	44	38 912
60-64.....	119 388	11 884	107 504
65-69.....	150 732	50 061	100 671
70-74.....	188 930	62 118	126 812
75-79.....	211 377	63 017	148 360
80 lat i więcej..... <i>years and more</i>	365 909	98 610	267 299
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	231 247	119 912	111 335
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	809	506	303
30-39.....	8 776	4 737	4 039
40-49.....	33 314	16 769	16 545
50-54.....	48 055	22 365	25 690
55-59.....	79 391	33 804	45 587
60-64.....	50 811	37 435	13 376
65 lat i więcej..... <i>years and more</i>	10 091	4 296	5 795

a) Bez świadczeniobiorców MON, MSWiA i MS.

a) Not included beneficiaries from the MND, the MIA and the MJ.

TAB. 15. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY^{a)} I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R.

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK PAY^{a)} FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE BY SEX AND AGE IN 2010

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK AGE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	109 073	108 917	156
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	3 584	3 584	–
40-44.....	6 790	6 780	10
45-49.....	9 462	9 430	32
50-54.....	15 289	15 277	12
55-59.....	20 271	20 258	13
60-64.....	20 743	20 715	28
65-69.....	11 728	11 714	14
70-74.....	6 632	6 621	11
75-79.....	7 097	7 087	10
80 lat i więcej..... <i>years and more</i>	7 477	7 451	26
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	16 856	16 832	24
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	54	54	–
30-39.....	451	448	3
40-49.....	1 276	1 270	6
50-54.....	1 417	1 414	3
55-59.....	1 897	1 897	–
60-64.....	1 985	1 982	3
65 lat i więcej..... <i>years and more</i>	9 776	9 767	9

a) Ilość obejmuje także świadczeniobiorców mających ustalone świadczenie emerytalne, ale nie pobierających go ze względu na pobieranie uposażenia 12-miesięcznego.

a) The amount also consists of beneficiaries, who have retirement pay fixed, but who do not collect it due to taking 12 months salary.

TAB. 16. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R.

PERSONS RECEIVING RETIREMENT AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK PAY FROM THE MINISTRY OF JUSTICE BY SEX AND AGE IN 2010

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK <i>AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
	w osobach <i>in persons</i>		
EMERYCI RETIREES			
OGÓLEM..... <i>TOTAL</i>	20 636	17 617	3 019
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	86	84	2
40-44.....	1 021	987	34
45-49.....	2 191	2 078	113
50-54.....	3 317	2 959	358
55-59.....	3 620	2 967	653
60-64.....	3 947	3 259	688
65-69.....	2 348	1 993	355
70-74.....	1 765	1 400	365
75 lat i więcej..... <i>years and more</i>	2 341	1 890	451
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓLEM..... <i>TOTAL</i>	2110	1718	392
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	7	6	1
30-39.....	75	65	10
40-49.....	432	395	37
50-54.....	299	260	39
55-59.....	316	245	71
60-64.....	361	288	73
65 lat i więcej..... <i>years and more</i>	620	459	161

TAB. 17. OSOBY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WYPŁACANE PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R.

PERSONS RECEIVING RETERIMENT AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK PAY FROM THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION BY SEX AND AGE IN 2010

Stan w dniu 31 XII/ *As of 31 XII*

WIEK <i>AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>
w osobach <i>in persons</i>			
EMERYCI RETIREES			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	134 293	120 845	13 448
39 lat i mniej..... <i>years and less</i>	4 060	3 961	99
40-44.....	8 415	8 224	191
45-49.....	17 063	16 402	661
50-54.....	23 885	21 601	2 284
55-59.....	24 759	21 382	3 377
60-64.....	22 360	20 085	2 275
65-69.....	11 047	9 765	1 282
70-74.....	9 664	8 301	1 363
75-79.....	9 864	5 650	1 214
80 lat i więcej..... <i>years and more</i>	6 176	5 474	702
RENCIŚCI PENSIONERS			
OGÓŁEM..... <i>TOTAL</i>	17 575	14 550	3 025
29 lat i mniej..... <i>years and less</i>	78	70	8
30-39.....	999	951	48
40-49.....	3 036	2 878	158
50-54.....	2 186	1 926	260
55-59.....	2 431	1 942	489
60-64.....	2 648	2 128	520
65 lat i więcej..... <i>years and more</i>	6 197	4 655	1 542

Dział II

Emerytury, renty i świadczenia pozaubezpieczeniowe

TABL. 18. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} W LATACH 2005-2010 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSIONS IN 2005-2010 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004=100	2006	2005=100	2007	2006=100	2008	2007=100	2009	2008=100	2010	2009=100
	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	w % <i>in %</i>
POLSKA <i>POLAND</i>	120 666	102,2	129 726	107,5	134 314	103,5	147 650	109,9	161 949	109,7	170 879	105,5
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	105 704	102,9	114 453	108,3	119 368	104,3	132 435	110,9	146 361	110,5	155 131	106,0
w tym: <i>of which:</i>												
ZUS ^{b)}	97 179,9 ^{c)}	102,9	105 207,4	108,3	109 700,6	104,3	121 956,2	111,2	134 859,4	110,6	142 840,8	105,9
SII ^{b)}												
MON.....	4 006,1 ^{c)}	102,3	4 276,9	106,8	4 384,0	102,5	4 610,6	105,2	4 988,1	108,2	5 288,0	106,0
MND												
MSWiA	3 919,2 ^{c)}	102,7	4 309,9	110,0	4 591,0	106,5	5 099,9	111,1	5 654,2	110,9	6 047,5	107,0
MIA												
MS	598,6	103,3	658,4	110,0	692,4	105,2	768,1	110,9	860,4	112,0	954,8	111,0
MJ												
KRUS..... <i>ASIF</i>	14 962	97,7	15 273	102,1	14 946	97,9	15 215	101,8	15 588	102,5	15 748	101,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt.5, str. 15.

b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty

a) See general notes, point 5, p.15.

b) Including accident pensions financed from SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.

c) Including one-off payment for persons receiving retirement pays and pensions in the amount not higher than the lowest retirement pay or pension.

**TABL. 19. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.
GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE
INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement pay and pensions in total</i>		W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	
	w tys. zł <i>in thous.</i>	2009 = 100	w tys. zł <i>in thous.</i>	2009 = 100
POLSKA^{b)c)} <i>POLAND^{b)c)}</i>	142 840 841,3	105,9	101 824 114,2	106,7
Województwa razem^{d)} <i>Voivodships total^{d)}</i>	142 839 181,3	105,9	101 824 114,2	106,7
Dolnośląskie	12 062 354,7	105,7	8 631 376,6	106,6
Kujawsko-pomorskie	6 731 416,5	105,8	4 681 049,0	106,1
Lubelskie	6 072 103,8	106,5	4 131 565,6	107,9
Lubuskie	3 575 911,9	107,3	2 449 999,0	109,0
Łódzkie	9 559 483,8	105,5	7 291 515,3	106,1
Małopolskie	12 000 444,0	106,1	8 343 917,1	107,4
Mazowieckie	19 001 393,5	106,2	14 778 664,4	106,7
Opolskie	3 460 832,4	105,5	2 602 088,2	105,7
Podkarpackie	6 173 364,3	105,3	4 291 093,2	106,0
Podlaskie	3 084 909,3	106,9	2 332 870,7	107,7
Pomorskie	7 834 137,4	105,6	5 492 712,4	106,5
Śląskie	27 030 120,5	105,8	18 695 054,3	106,5
Świętokrzyskie	4 007 845,8	105,3	2 860 237,0	105,9
Warmińsko-mazurskie	4 278 363,1	105,5	2 928 950,8	106,0
Wielkopolskie	11 640 027,9	105,9	7 779 620,7	106,7
Zachodniopomorskie	6 326 472,4	106,5	4 533 399,9	107,7

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point. 5 p. 15.

b) Excluding retirement pay nor pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' compensation allowances

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

**TABL. 20. RENTY BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2010 R.
GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY
VOIVODSHIPS IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	
	w tys. zł <i>in thous.</i>	2009 = 100	w tys. zł <i>in thous.</i>	2009 = 100
POLSKA^{b)c)} POLAND^{b)c)}	18 591 760,2	101,6	22 424 966,9	106,1
Województwa razem^{d)} Voivodships total^{d)}	18 590 100,2	101,6	22 424 966,9	106,1
Dolnośląskie	1 610 554,8	100,7	1 820 423,3	106,0
Kujawsko-pomorskie	922 438,4	103,8	1 127 929,1	105,9
Lubelskie	1 109 976,2	101,9	830 562,0	106,4
Lubuskie	620 705,5	101,7	505 207,4	106,4
Łódzkie	934 690,7	101,2	1 333 277,8	105,8
Małopolskie	1 783 366,4	100,1	1 873 160,5	106,1
Mazowieckie	1 759 576,1	102,4	2 463 153,0	106,1
Opolskie	296 259,1	101,0	562 485,1	106,7
Podkarpackie	914 811,8	100,8	967 459,3	106,4
Podlaskie	357 071,2	102,5	394 967,4	106,5
Pomorskie	1 029 904,3	100,9	1 311 520,7	105,9
Śląskie	3 324 532,5	101,5	5 010 533,7	106,1
Świętokrzyskie	481 552,9	100,5	666 055,9	106,1
Warmińsko-mazurskie	684 762,7	102,8	664 649,6	106,4
Wielkopolskie	1 885 234,0	102,7	1 975 173,2	105,8
Zachodniopomorskie	874 663,6	100,4	918 408,9	106,8

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement pay nor pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships

d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

TABL. 21. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010R.^{b)}^{c)}
GROSS^{d)} RETIREMENT PAY AND PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010^{b)}^{c)}

Wyszczególnienie Specification	Emerytury i renty ogółem ^{d)} Rretirement pay and pensions in total ^{d)} ^{e)}		W tym emerytury ^{f)} Of which retirement pay ^{f)}	
	w tys. zł in thous.	2009 = 100	w tys. zł in thous.	2009 = 100
POLSKA <i>POLAND</i>	15 748 287,5	101,0	13 105 642,5	101,0
Dolnośląskie	716 565,1	99,6	603 168,9	98,9
Kujawsko-pomorskie	955 840,4	101,5	755 683,0	101,8
Lubelskie	2 086 897,4	101,0	1 701 191,0	101,3
Lubuskie	302 017,9	99,6	254 260,3	99,3
Łódzkie	1 309 424,7	100,8	1 125 814,8	101,0
Małopolskie	1 197 516,7	102,1	958 245,3	101,4
Mazowieckie	2 279 779,1	101,2	1 936 832,4	101,3
Opolskie	375 000,1	100,2	336 559,3	99,8
Podkarpackie	1 014 537,5	100,7	846 577,7	100,6
Podlaskie	1 080 335,9	101,7	928 682,8	101,7
Pomorskie	486 541,8	101,5	374 815,7	101,5
Śląskie	690 776,5	99,5	629 867,6	99,1
Świętokrzyskie	838 743,3	100,8	718 252,9	101,0
Warmińsko-mazurskie	574 553,3	101,4	460 314,9	101,3
Wielkopolskie	1 433 607,8	101,5	1 139 108,2	101,7
Zachodniopomorskie	397 577,4	100,3	327 695,4	100,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych

d) Łącznie z GBRZ-tami w kwocie 1 579,4 tys. zł.

e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny w kwocie 100,7 tys. zł.

f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z: MON (1 427,2 tys. zł), MS (623,7 tys. zł), MSWiA (6 521,4 tys. zł).

a) See general notes, point 2 and 5, p.14, 15.

b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted. d) Including amount of 1 579,4 thous. zł GBRZ benefits. e) Including amount of 100,7 thous. zł cash benefits for blind civil victims of warfare.

f) Including agricultural benefits paid from: the MND (1 427,2 thous. zł), the MIA (623,7 thous. zł), and the MJ (6521,4 thous. zł).

TABL. 22. RENTY BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.^{b)}
GROSS^{a)} PENSIONS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010^{b)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne ^{c)} <i>Family pensions^{c)}</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2009 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2009 = 100
POLSKA <i>POLAND</i>	2 116 482,8	100,2	524 482,0	105,9
Dolnośląskie	92 620,5	102,9	20 677,2	105,6
Kujawsko-pomorskie	162 665,6	99,7	37 464,1	103,7
Lubelskie	322 309,2	97,9	63 360,9	109,2
Lubuskie	39 931,5	100,7	7 794,5	104,7
Łódzkie	136 424,8	98,0	47 126,1	105,7
Małopolskie	204 085,6	104,4	35 110,5	107,7
Mazowieckie	258 242,2	99,8	84 292,2	105,3
Opolskie	28 259,6	103,3	10 148,5	104,9
Podkarpackie	140 346,8	99,7	27 575,7	106,1
Podlaskie	113 205,1	100,1	38 431,4	106,4
Pomorskie	91 131,7	100,8	20 570,3	105,0
Śląskie	48 235,8	103,8	11 944,6	107,8
Świętokrzyskie	93 511,3	97,9	26 968,1	105,1
Warmińsko-mazurskie	88 681,7	101,4	25 541,2	104,9
Wielkopolskie	241 182,8	100,2	53 264,7	104,6
Zachodniopomorskie	55 648,6	100,8	14 212,1	105,5

a) Patrz uwagi ogólne, pkt 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa (75313).

c) Łącznie z rentami socjalnymi w kwocie 6 9174,4 tys. zł.

a) See general notes, point 2 and 5, p. 14, 15.

b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including social pensions in the amount of 6 9174,4 thous. zł.

TABL. 23. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI W 2010 R. GROSS^{d)} RETIREMENT PAY AND PENSIONS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	RESORTY OGÓŁEM <i>Ministries total</i>	MON MND	MS MJ	MSWiA ^{b)c)} MIA ^{b)c)}
<i>w zł in zł</i>				
Emerytury i renty ogółem <i>Retirement pay and pension in total</i>	12 290 286 273	5 288 029 523	954 784 648	6 047 472 102
W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	8 871 471 566	3 624 311 166	723 010 610	4 524 149 790
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	1 139 058 333	577 742 307	59 841 170	501 474 856
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	2 279 756 374	1 085 976 050	171 932 868	1 021 847 456
2009 = 100				
Emerytury i renty ogółem <i>Retirement pay and pension in total</i>	106,8	106,0	111,0	107,0
W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	105,9	106,2	112,5	104,7
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	115,7	102,3	105,8	138,1
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	106,5	107,5	106,6	105,5

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, s. 15.

b) Kwoty świadczeń z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych.

c) Renty z ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin obok emerytury otrzymywały w 2010 r. 472 osoby na kwotę 7 650 253 zł.

a) See general notes, point 5, p.15.

b) Including nursing supplement and supplement for double orphans.

c) Pensions from the law on provision of warfare disables and soldiers as well as their families paid, besides the retirement pays, to 472 persons; amount of payments in 2010 was 7 650 253 zł

**TABL. 24. LICZBA EMERYTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^{a)}
WEDŁUG WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W LATACH 2000-2010^{b)}
NUMBER OF RETIREES FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION^{a)} BY
BENEFIT AMOUNT IN 2000-2010^{b)}**

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wysokość świadczeń brutto w zł <i>Gross benefit amount in zł</i>	w tys. osób <i>in thous. persons</i>						
OGÓLEM TOTAL	3365,7	3913,1	4344,2	4509,5	4670,8	4952,5	5000,5
do 500,00	202,0	11,7	13,0	13,8	8,2	4,9	3,7
500,01 – 600,00	263,4	179,0	208,3	198,4	10,8	24,8	22,4
600,01 – 700,00	396,3	144,8	143,4	130,8	228,9	170,9	24,0
700,01 – 800,00	471,8	319,5	330,2	316,8	219,5	104,0	205,8
800,01 – 1000,00	823,9	797,5	748,0	741,6	575,1	524,9	426,5
1000,01 – 1200,00	515,0	785,2	816,7	849,9	808,0	728,0	631,4
1200,01 – 1400,00	270,1	567,8	658,6	699,7	774,3	798,3	758,0
1400,01 – 1600,00	140,5	363,9	452,5	489,5	599,6	678,6	692,8
1600,01 – 1800,00	94,2	219,3	291,6	322,2	420,4	520,0	561,3
1800,01 – 2000,00	84,1	140,9	186,4	202,9	281,6	376,4	425,9
2000,01 – 2200,00	59,6	101,8	123,8	135,3	186,9	260,3	309,8
2200,01 – 2400,00	31,3	86,0	93,9	103,7	124,4	173,7	216,7
2400,01 – 2600,00	10,2	74,3	82,5	88,2	97,7	127,1	153,0
2600,01 i więcej	3,3	121,4	195,3	216,7	335,4	460,6	569,2

a) Bez byłych żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 – Urzędu Ochrony Państwa), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej.

b) W 2000 r. - stan z czerwca, w 2005 r. - stan z kwietnia, w pozostałych latach - stan z marca.

a) *Excluding former professional soldiers as well as functionaries of the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (till 28 VI 2002 – Office of State Protection), Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff.*

b) *In 2000 - as of June, in 2005 - as of April, besides – as of March.*

**TABL. 25. LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDUG WYSOKOŚCI ŚWIADCZEŃ W MARCU 2010 R.
NUMBER OF RETIREES AND PENSIONERS FROM THE SOCIAL INSURANCE
INSTITUTION BY BENEFIT AMOUNT IN MARCH OF 2010**

Wysokość świadczeń brutto w zł <i>Gross benefit amount in zł</i>	Emeryci <i>Retirees</i>		Renciści z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensioners resulting from inability to work</i>		Otrzymujący renty rodzinne <i>Receiving family pensions</i>	
	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % in %	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % in %	w tys. osób <i>in thous. persons</i>	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	5000,5	100,0	1245,6	100,0	1269,1	100,0
do 500 ,00	3,7	0,0	-	-	-	-
500,01 – 600,00	22,4	0,5	162,0	13,0	-	-
600,01 – 700,00	24,0	0,5	111,0	9,0	-	-
700,01 – 800,00	205,8	4,1	202,6	16,2	132,7	10,5
800,01 – 1000,00	426,5	8,5	250,0	20,0	159,0	12,5
1000,01 – 1200,00	631,4	12,6	137,5	11,0	185,2	14,5
1200,01 – 1400,00	758,0	15,1	81,6	6,6	194,7	15,3
1400,01 – 1600,00	692,8	13,8	53,6	4,3	171,8	13,5
1600,01 – 1800,00	561,3	11,3	36,9	3,0	143,6	11,3
1800,01 – 2000,00	425,9	8,5	28,4	2,3	82,1	6,5
2000,01 – 2200,00	309,8	6,2	25,9	2,1	54,8	4,4
2200,01 – 2400,00	216,7	4,4	27,4	2,2	38,9	3,0
2400,01 – 2600,00	153,0	3,1	21,7	1,7	30,4	2,4
2600,01 – 2800,00	115,8	2,3	21,1	1,7	25,4	2,0
2800,01 – 3000,00	94,2	1,9	16,9	1,4	19,7	1,6
3000,01 – 3200,00	84,7	1,7	14,1	1,1	14,5	1,1
3200,01 – 3400,00	73,4	1,5	9,9	0,8	8,9	0,8
3400,01 i więcej	201,1	4,0	45,0	3,6	7,4	0,6

TABL. 26. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} W LATACH 2005-2010 WEDŁUG INSTYTUCJI WYPŁACAJĄCYCH
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSION IN 2005-2010 BY INSTITUTIONS

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2005	2004=100	2006	2005=100	2007	2006=100	2008	2007=100	2009	2008=100	2010	2009=100
	w zł in zł	w % in %	w zł in zł	w % in %	w zł in zł	w % in %	w zł in zł	w % in %	w zł in zł	w % in %	w zł in zł	w % in %
Pozarolniczy system ubezpieczeń społecznych <i>Non-agricultural social security system</i>	1 170,74	102,6	1 260,84	107,7	1 298,83	103,0	1 418,65	109,2	1 542,63	108,7	1 642,90	106,5
w tym: <i>of which:</i>												
ZUS ^{b)}	1 127,23 ^{c)}	102,8	1 214,75	107,8	1 251,74	103,0	1 370,81	109,5	1 491,52	108,8	1 588,95	106,5
SII ^{b)}												
MON	2 177,90 ^{c)}	97,9	2 296,53	105,4	2 335,60	101,7	2 425,02	103,8	2 599,28	107,2	2 745,24	105,6
MND												
MSWiA	2 009,61 ^{c)}	101,9	2 147,69	106,9	2 205,04	102,7	2 355,46	106,8	2 555,27	108,5	2 673,74	104,6
MIA												
MS	2 080,67	101,1	2 211,78	106,3	2 254,43	101,9	2 402,45	106,6	2 606,79	108,5	2 802,12	107,5
MJ												
KRUS..... <i>ASIF</i>	758,11	101,5	802,52	105,9	813,93	101,4	857,91	105,4	911,04	106,2	954,68	104,8

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi przez ministerstwa.

c) Łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty

a) *See general notes, point 5, p. 15.*

b) *Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included by ministries.*

c) *Including one-off payment for persons receiving retirement pays and pensions in the amount not higher than the lowest retirement pay or pension.*

TABL. 27. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW^{b)} W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS AND VOIVODSHIPS^{b)} IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto <i>Average monthly gross retirement pay and pension</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>
	w zł <i>in zł</i>	
POLSKA^{c)d)}	1588,95	1698,35
<i>POLAND^{c)d)}</i>		
Region Centralny	1 581,68	1 694,51
Łódzkie	1 481,17	1 581,99
Mazowieckie	1 637,58	1 756,14
Region Południowy	1 820,36	1 915,58
Małopolskie	1 543,10	1 643,24
Śląskie	1 978,16	2 068,60
Region Wschodni	1 395,09	1 508,98
Lubelskie	1 404,45	1 529,95
Podkarpackie	1 351,01	1 472,22
Podlaskie	1 441,83	1 525,45
Świętokrzyskie	1 416,62	1 522,47
Region Północno-zachodni	1 509,21	1 636,47
Lubuskie	1 447,41	1 562,17
Wielkopolskie	1 514,25	1 655,39
Zachodniopomorskie	1 536,89	1 646,50
Region Południowo-zachodni	1 599,88	1 675,76
Dolnośląskie	1 611,66	1 687,76
Opolskie	1 560,14	1 637,13
Region Północny	1 500,56	1 624,23
Kujawsko-pomorskie	1 461,65	1 597,22
Pomorskie	1 580,15	1 686,89
Warmińsko-mazurskie	1 428,63	1 557,82

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5 str. 15. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. a) See general notes, point 5. p. 15. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension, c) Excluding retirement pays and teachers' pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compensation allowances. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

TABL. 28. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG REGIONÓW^{b)} W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE GROSS^{c)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY REGIONS^{b)} IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement pay and pensions in total</i>	W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	Renty rodzinne <i>Family pensions</i>
<i>W zł In zł</i>				
POLSKA^{c)d)}	1588,95	1698,35	1261,35	1475,11
<i>POLAND^{c)d)}</i>				
Region Centralny	1 581,68	1 694,51	1 157,99	1 402,89
Region Południowy	1 820,36	1 915,58	1 510,72	1 745,01
Region Wschodni	1 395,09	1 508,98	1 109,37	1 266,53
Region Północno-zachodni	1 509,21	1 636,47	1 201,11	1 394,03
Region Południowo-zachodni	1 599,88	1 675,76	1 367,90	1 484,45
Region Północny	1 500,56	1 624,23	1 177,09	1 379,26
2009 = 100				
POLSKA^{d)e)}	106,5	106,4	106,5	106,0
<i>POLAND^{d)e)}</i>				
Region Centralny	106,7	106,6	106,3	106,2
Region Południowy	106,3	106,0	106,7	105,9
Region Wschodni	106,6	106,5	106,2	106,1
Region Północno-zachodni	106,6	106,3	107,2	105,9
Region Południowo-zachodni	106,5	106,4	106,3	106,1
Region Północny	106,7	106,8	106,3	105,9

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Przyporządkowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy. c) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. d) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. e) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension. c) Excluding retirement pays nor pensions of people with simultaneous right to agricultural benefit also excluding the bridge benefits and teachers' compension allowances. d) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pays from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships e) Excluding retirement pays nor pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit.

TABL. 29. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW I WOJEWÓDZTW W 2010 R. ^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS AND VOIVODSHIPS IN 2010 ^{b)c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>Retirement pay and pension in total^{d)e)}</i>	W tym emerytury ^{f)} <i>Of which retirement pay^{f)}</i>
	w zł in zł	
POLSKA	954,68	996,18^{f)}
<i>POLAND</i>		
Region Centralny	924,46	953,86
Łódzkie	940,86	967,41
Mazowieckie	915,29	946,14
Region Południowy	1 010,00	1 074,86
Małopolskie	924,05	975,59
Śląskie	1 204,18	1 271,72
Region Wschodni	933,63	967,36
Lubelskie	947,04	988,56
Podkarpackie	925,13	958,17
Podlaskie	918,86	942,93
Świętokrzyskie	930,42	961,59
Region Północno-zachodni	979,15	1 037,48
Lubuskie	1 084,18	1 154,36
Wielkopolskie	946,32	1 001,97
Zachodniopomorskie	1 032,29	1 085,93
Region Południowo-zachodni	1 045,12	1 092,26
Dolnośląskie	1 060,31	1 121,62
Opolskie	1 017,25	1 043,32
Region Północny	952,16	1 002,37
Kujawsko-pomorskie	948,95	995,08
Pomorskie	955,08	1 019,37
Warmińsko-mazurskie	955,05	1 000,80

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313 c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25, ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWiA.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 25, paragraph 4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL. 30. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG REGIONÓW W 2010 R.^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{c)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY REGIONS IN 2010^{b)c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>retirement pay and pensions in total^{d)e)}</i>	W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	Renty rodzinne ^{f)} <i>Family pensions^{f)}</i>
<i>W zł In zł</i>				
POLSKA	954,68	996,18^{g)}	751,21	1010,96
<i>POLAND</i>				
Region Centralny	924,46	953,86	732,22	994,51
Region Południowy	1010,00	1074,86	740,64	958,74
Region Wschodni	933,63	967,36	755,04	1011,73
Region Północno-zachodni	979,15	1037,48	756,78	1011,06
Region Południowo-zachodni	1045,12	1092,26	783,98	1042,54
Region Północny	952,16	1002,37	757,65	1057,49
<i>2009 = 100</i>				
POLSKA	104,8	104,8	104,3	106,0
<i>POLAND</i>				
Region Centralny	104,9	105,0	103,8	105,8
Region Południowy	104,5	104,7	104,2	105,3
Region Wschodni	105,0	104,8	104,6	107,2
Region Północno-zachodni	104,5	104,5	104,2	104,4
Region Południowo-zachodni	104,7	104,8	104,9	106,2
Region Północny	104,9	104,9	104,5	106,0

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Łącznie z wypłatami emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313 c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust.4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nieprzekazywanych. d) Łącznie z GBRZ. e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny. f) Łącznie z rentami socjalnymi. g) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych przez MON, MS, MSWiA.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313. c) Including paying on the basis of Art. 2, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted d) Including GBRZ benefit. e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare. f) Including social pensions. g) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

TABL. 31. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 ROKU
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem <i>Retirement pay and pensions in total</i>		W tym emerytury <i>of which retirement pay</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100
POLSKA^{b)c)d)}	1 588,95	106,5	1 698,35	106,4
<i>POLAND^{b)c)d)}</i>				
Województwa ogółem^{e)}	1 588,96	106,5	1 698,35	106,4
<i>Voivodships total^{e)}</i>				
Dolnośląskie	1 611,66	106,4	1 687,76	106,3
Kujawsko-pomorskie	1 461,65	106,7	1 597,22	106,8
Lubelskie	1 404,45	106,7	1 529,95	106,2
Lubuskie	1 447,41	106,5	1 562,17	106,0
Łódzkie	1 481,17	106,4	1 581,99	106,3
Małopolskie	1 543,10	106,5	1 643,24	106,2
Mazowieckie	1 637,58	106,8	1 756,14	106,7
Opolskie	1 560,14	106,6	1 637,13	106,6
Podkarpackie	1 351,01	106,7	1 472,22	106,8
Podlaskie	1 441,83	106,0	1 525,45	105,8
Pomorskie	1 580,15	106,7	1 686,89	106,8
Śląskie	1 978,16	106,1	2 068,60	106,0
Świętokrzyskie	1 416,62	106,7	1 522,47	106,8
Warmińsko-mazurskie	1 428,63	106,6	1 557,82	106,8
Wielkopolskie	1 514,25	106,8	1 655,39	106,5
Zachodniopomorskie	1 536,89	106,5	1 646,50	106,1

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego, bez emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa. d) Łącznie z okresową emeryturą kapitałową ze środków zgromadzonych w OFE, której przeciętna wypłata w okresie I-XII 2010 wyniosła 99,25 zł. e) Przynależność do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement pays nor pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit, also excluding the bridge benefits and teachers' pension allowances

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pay from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Including temporary capital retirement pay from the means gathered in the OPF, which average payments in the period of I to XII 2010 was 99,25 zł e) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

TABL. 32. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} PENSION FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION BY VOIVODSHIPS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100
POLSKA OGÓŁEM^{b)c)}	1 261,35	106,5	1 475,11	106,0
<i>POLAND IN TOTAL^{b) c)}</i>				
Województwa ogółem^{d)}	1 261,39	106,5	1 475,11	106,0
<i>Voivodships total^{d)}</i>				
Dolnośląskie	1 385,99	106,3	1 506,57	106,1
Kujawsko-pomorskie	1 101,33	106,7	1 347,50	106,0
Lubelskie	1 149,27	107,0	1 263,76	106,2
Lubuskie	1 193,17	107,0	1 322,48	106,0
Łódzkie	1 089,36	106,1	1 350,96	106,0
Małopolskie	1 283,81	106,7	1 429,87	106,1
Mazowieckie	1 198,08	106,4	1 432,69	106,3
Opolskie	1 277,29	106,6	1 417,10	106,2
Podkarpackie	1 041,04	105,7	1 246,74	106,0
Podlaskie	1 182,35	105,5	1 281,21	106,4
Pomorskie	1 284,81	106,3	1 457,04	105,9
Śląskie	1 668,96	106,5	1 901,71	105,8
Świętokrzyskie	1 108,14	105,7	1 291,03	106,1
Warmińsko-mazurskie	1 139,00	106,1	1 294,63	105,9
Wielkopolskie	1 189,98	107,6	1 407,67	105,8
Zachodniopomorskie	1 231,74	106,7	1 406,57	106,2

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Bez emerytur i rent osób posiadających prawo także do świadczenia rolniczego.

c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

d) Przymiarowanie do województwa według siedziby oddziału ZUS dokonującego wypłaty emerytury bądź renty dla danego świadczeniobiorcy.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Excluding retirement pay nor pensions of persons with simultaneous right to agricultural benefit.

c) Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pay from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

d) Assignment to the voivodship by a branch of the SII paying particular retirement pay or pension.

TABL. 33. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.^{b)c)}
MONTHLY AVERAGE GROSS^{d)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010^{b)c)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Emerytury i renty ogółem ^{d)e)} <i>Retirement pay and pensions in total^{d)e)}</i>		W tym emerytury <i>Of which retirement pay</i>	
	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100	w zł <i>in zł</i>	2009 = 100
POLSKA	954,68	104,8	996,18^{f)}	104,8
<i>POLAND</i>				
Dolnośląskie	1 060,31	104,6	1 121,62	104,7
Kujawsko-pomorskie	948,95	105,0	995,08	104,8
Lubelskie	947,04	104,9	988,56	104,6
Lubuskie	1 084,18	104,7	1 154,36	104,9
Łódzkie	940,86	105,0	967,41	104,9
Małopolskie	924,05	104,7	975,59	105,0
Mazowieckie	915,29	104,9	946,14	105,0
Opolskie	1 017,25	105,0	1 043,32	105,0
Podkarpackie	925,13	105,0	958,17	105,1
Podlaskie	918,86	105,1	942,93	105,2
Pomorskie	955,08	104,8	1 019,37	104,8
Śląskie	1 204,18	104,5	1 271,72	104,7
Świętokrzyskie	930,42	104,8	961,59	104,8
Warmińsko-mazurskie	955,05	104,7	1 000,80	104,9
Wielkopolskie	946,32	104,4	1 001,97	104,4
Zachodniopomorskie	1 032,29	104,7	1 085,93	104,8

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 2 i 5, str. 14, 15.

b) Łącznie ze świadczeniami rentowymi osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS oraz łącznie ze świadczeniami inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanymi z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25, ust. 4 w związku z art. 25 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych. d) Łącznie z GBRZ-tami.

e) Łącznie ze świadczeniami pieniężnymi dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

f) Łącznie z wypłatami świadczeń rolnych z MON, MS, MSWiA.

a) See general notes, point 2 and 5, p. 14, 15.

b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313

c) Including paying on the basis of Art.25, paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted

d) Including GBRZ benefit.

e) Including cash benefits for blind civil victims of warfare.

f) Including agricultural benefits payments from the MND, the MJ and the MIA.

**TABL. 34. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA RENTA BRUTTO^{a)} Z KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.^{b)c)}**
*MONTHLY AVERAGE GROSS^{d)} PENSION FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL
INSURANCE FUND BY VOIVODSHIPS IN 2010^{b)c)}*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>		Renty rodzinne ^{d)} <i>Family pensions^{d)}</i>	
	w zł	in zł	2009 = 100	2009 = 100
POLSKA	751,21	104,3	1 010,96	106,0
<i>POLAND</i>				
Dolnośląskie	783,11	104,8	1 059,72	106,1
Kujawsko-pomorskie	762,06	104,9	1 091,99	106,7
Lubelskie	764,74	104,9	1 034,70	109,5
Lubuskie	782,23	104,5	1 088,01	105,0
Łódzkie	745,74	104,5	1 048,93	107,4
Małopolskie	737,01	104,2	959,62	104,9
Mazowieckie	725,24	103,5	966,48	104,9
Opolskie	786,82	105,2	1 009,20	106,3
Podkarpackie	759,06	104,8	980,36	104,8
Podlaskie	741,18	104,1	1 009,01	106,5
Pomorskie	747,10	104,4	1 043,97	105,7
Śląskie	756,43	104,4	956,18	106,5
Świętokrzyskie	733,70	103,7	996,60	105,4
Warmińsko-mazurskie	760,62	103,8	1 020,83	105,2
Wielkopolskie	748,55	104,1	956,21	104,1
Zachodniopomorskie	775,61	104,4	1 227,29	105,4

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

b) Łącznie z wypłatami rent osób posiadających prawo także do świadczenia pracowniczego finansowanego z FUS ze świadczeniami rentowymi inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

c) Łącznie z wypłatami na podstawie art. 25 ust 4 w związku z art.25 ust 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, lecz bez potrąceń nie przekazywanych.

d) Łącznie z rentami socjalnymi.

a) See general notes, point 5, p. 15.

b) Including payment retirement pay or pension of people with simultaneous right to employee benefit financed from the SIF and including pension benefits of war and military invalids, repressed persons financed from the separate chapter of the state budget 75313.

c) Including paying on the basis of Art.25 , paragraph.4 in conjunction with Art. 25, paragraph 2a of the Act of social security for farmers but without deductions not transmitted.

d) Including social pensions.

**TABL. 35. PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO^{a)}
Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, MINISTERSTWA
SPRAWIEDLIWOŚCI I MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI W 2010 R.**
*MONTHLY AVERAGE GROSS^{d)} RETIREMENT PAY AND PENSION FROM THE
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, THE MINISTRY OF JUSTICE AND THE
MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	MON MND	MS MJ	MSWiA ^{a)} MIA ^{a)}
	<i>W tys. zł In zł</i>		
Emerytura i renta ogółem <i>Retirement pay and pension in total</i>	2 745,24	2 802,12	2 673,74
W tym emerytura <i>Of which retirement pay</i>	2 857,10	2 961,02	2 827,29
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	2 789,09	2 359,95	2 396,03
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	2 410,19	2 414,69	2 259,04
	2009 = 100		
Emerytura i renta ogółem <i>Retirement pay and pension in total</i>	105,6	107,5	104,6
W tym emerytura <i>Of which retirement pay</i>	105,9	108,2	104,2
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Pensions resulting from an inability to work</i>	105,1	105,7	114,2
Renty rodzinne <i>Family pensions</i>	105,3	104,6	104,2

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15.

a) See general notes, point 5, p. 15.

TABL. 36. ŚWIADCZENIA POZAUBEZPIECZENIOWE Z MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, Z MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI, Z MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI W 2010 R.
NON-INSURANCE BENEFITS FROM THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE, FROM THE MINISTRY OF JUSTICE, FROM THE MINISTRY OF INTERIOR AND ADMINISTRATION IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	MON <i>MND</i>		MS <i>MJ</i>		MSWiA <i>MIA</i>	
	X	2009 = 100	X	2009 = 100	X	2009 = 100
<i>Liczba świadczeń Number of benefits</i>						
Ryczałty energetyczne	139 189	95,4	12 186	94,0	77 184	93,7
<i>Energy-supply allowance for combatants</i>						
Dodatki kombatanckie	62 646	91,9	4 940	91,6	30 093	90,7
<i>Supplements for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego	-	X	-	X	-	X
<i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników	973	95,6	503	96,5	2 857	94,2
<i>Cash benefits for soldiers-miners</i>						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	18 252	95,8	4 313	92,1	30 045	93,9
<i>Cash benefits for deported persons</i>						
Dodatki kompensacyjne	138 219	95,3	11 407	93,8	73 339	93,5
<i>Compensation supplements</i>						
<i>Kwota wypłat Benefits in total</i>						
Ryczałty energetyczne	19 230 781	102,1	1 683 943	100,6	10 636 762	100,3
<i>Energy-supply allowance for combatants</i>						
Dodatki kombatanckie	11 249 756	96,2	888 454	95,8	5 395 501	95,3
<i>Supplements for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego	-	X	-	X	-	X
<i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>						
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników	156 954	100,7	76 785	102,4	442 671	98,8
<i>Cash benefits for soldiers-miners</i>						
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych	2 880 034	102,3	706 825	96,2	4 884 542	98,6
<i>Cash benefits for deported persons</i>						
Dodatki kompensacyjne	3 735 541	99,9	308 430	98,2	1 946 656	96,5
<i>Compensation supplements</i>						

TABL. 37. ŚWIADCZENIA Z ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA W 2010 R.^{a)}
BENEFITS FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION FROM 75313
ALLOCATION IN STATE BUDGET IN 2010^{a)}

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Kwota wypłat <i>Benefits in total</i>	
	X	2009 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2009 = 100
Ryczałty energetyczne <i>Energy-supply allowance for combatants</i>	4 013 556	94,0	553 978	100,7
Dodatki kombatanckie <i>Supplements for combatants</i>	1 578 588	91,6	283 424	96,1
Świadczenia pieniężne w wysokości dodatku kombatanckiego <i>Cash benefits in the amount equal to the supplement for combatants</i>	7 473	100,9	4 183	108,5
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy-górników <i>Cash benefits for soldiers-miners</i>	342 208	93,8	53 502	98,2
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych <i>Cash benefits for deported persons</i>	1 293 277	93,1	208 586	97,6
Dodatki kompensacyjne <i>Compensation supplements</i>	3 523 354	93,5	95 114	98,1

a) Łącznie z wypłatami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

a) Including payments realized on the basis of international agreements

TABL. 38. ŚWIADCZENIA Z KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO Z ROZDZIAŁU 75313 WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA W 2010 R.
BENEFITS FROM THE AGRICULTURAL SOCIAL INSURANCE FUND FROM 75313
ALLOCATION IN STATE BUDGET IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Kwota wypłat <i>Benefits in total</i>	
	X	2009 = 100	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	2009 = 100
Ryczałty energetyczne <i>Energy-supply allowance for combatants</i>	1 437 396	92,6	198 114	99,2
Dodatki kombatanckie <i>Supplements for combatants</i>	528 972	89,9	94 909	94,3
Świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej <i>Cash benefits for deported persons</i>	390 960	90,8	65 557	95,4
Świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej <i>Cash benefits for soldiers of substitute military service</i>	125 304	93,1	19 471	97,5
Świadczenie pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych <i>Cash benefits for blind civil victims of warfare</i>	192	114,3	101	115,7
Dodatki kompensacyjne <i>Compensation supplements</i>	1 239 828	92,0	33 424	96,4

**TABL. 39. EMERYTURY I RENTY BRUTTO^{a)} Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH WEDŁUG ZAWODÓW W 2010 ROKU**
*GROSS^{a)} RETIREMENT PAY AND PENSIONS FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY
SYSTEM BY OCCUPATION IN 2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Kwota świadczeń brutto w mln zł <i>Gross benefits in mln zł</i>	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł <i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł</i>
Emerytury razem^{b)} Total retirement pay^{b)}	110 695,6	1 755,19
w tym: okresowe emerytury kapitałowe ze środków zgromadzonych w OFE <i>Annuity retirement pay from the means gathered in the Open Pension Fund</i>	0,5	99,25
w tym wypłacone przez ZUS	101 824,1	1 698,35
<i>of which paid of SII</i>		
pracowników kolejowych	2 847,4	1 617,54
<i>railway employees</i>		
górników <i>miners</i>	8 084,1	3 336,40
nauczycieli <i>teachers</i>	6 930,7	1 856,02
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	1 445,0	1 383,81
<i>self-employed persons</i>		
komatantów	4,7	862,42
<i>combatants</i>		
Renty z tytułu niezdolności do pracy razem^{b)}	19 730,8	1 299,68
<i>Pensions resulting from inability to work^{b)}</i>		
w tym wypłacone przez ZUS	18 591,8	1 261,35
<i>of which paid of SII</i>		
z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ^{c)}	6 100,3	2 367,72
<i>of which entitled due to occupational accidents and occupational diseases^{c)}</i>		
pracowników kolejowych	337,7	1 274,66
<i>railway employees</i>		
górników <i>miners</i>	1 408,6	3 236,43
nauczycieli <i>teachers</i>	998,4	2 302,20
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	826,8	946,46
<i>self-employed persons</i>		
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych i komatantów	1 677,2	2 067,48
<i>war and military invalids, repression victims, as well as combatants</i>		
Renty rodzinne razem^{c)}	24 704,7	1 527,22
<i>Total family pensions^{c)}</i>		
w tym wypłacone przez ZUS	22 424,9	1 475,11
<i>of which paid of SII</i>		
z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	649,5	1 908,19
<i>of which entitled due to occupational accidents and occupational diseases</i>		
pracowników kolejowych	1 274,0	1 396,54
<i>railway employees</i>		
górników	2 653,6	2 561,47
<i>miners</i>		
osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą	501,3	1 073,71
<i>self-employed persons</i>		
inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych i komatantów <i>war and military invalids as well as combatants</i>	588,8	1 584,49

a) Patrz uwagi ogólne, str. 15. b) Łącznie z wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS. c) Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS.

a) See general notes, p.15. b) Including allowances paid by the MND, the MIA as well as the MJ. c) Including accident pensions which are financed from the SII and paid by the MND, the MIA as well as the MJ. with retirements financed from budgets of these entities.

**TABL. 40. RELACJA PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO^{a)}
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO
PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^{b)}
W LATACH 2000-2010**

*RELATION OF MONTHLY AVERAGE GROSS^{a)} RETIREMENT PAY FROM NON-
AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO MONTHLY AVERAGE GROSS WAGES AND
SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^{b)} IN 2000-2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł..... <i>Monthly average gross retirement pay from non-agricultural social security system in zł</i>	1 000,07	1 305,75	1 360,52	1 396,88	1 523,05	1 651,21	1 755,19
Relacja w % <i>Relation in %</i>	63,7	66,6	66,1	61,8	59,1	60,8	62,2

a) Patrz uwagi ogólne, pkt. 5, str. 15. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See general notes, point 5, p. 15. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

**TABL. 41. ŚREDNIOROCZNE MINIMUM EGZYSTENCJI I MINIMUM SOCJALNE DLA
GOSPODARSTW EMERYCKICH W LATACH 2000-2010**
*YEARLY SUBSISTENCE MINIMUM AND SOCIAL MINIMUM FOR RETIREES' HOUSEHOLDS IN
2000-2009*

Rok <i>Year</i>	Minimum socjalne (w zł) <i>Social minimum (in zł)</i>		Minimum egzystencji (w zł) <i>Existence minimum (in zł)</i>		Przeciętna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń (w zł) <i>Average gross retirement pay from non-agricultural social security system (in zł)</i>	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym emerytów (w zł) <i>Monthly average disposable income per capita in retirees household (in zł)</i>
	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W	1-osobowe M+K/2 sole M+W/2	2-osobowe M+K dual M+W		
2000	641,2	1 053,7	322,1	534,8	1 000,07	696,35
2001	695,5	1 126,3	330,9	550,4	1 106,04	769,21
2002	722,9	1 164,0	347,0	572,9	1 177,34	794,52
2003	729,4	1 169,7	351,2	576,5	1 237,53	814,34
2004	757,1	1 216,0	367,7	604,6	1 288,59	869,01
2005	780,3	1 256,3	382,3	630,8	1 305,75	883,80
2006	801,3	1 302,4	351,6	591,6	1 360,52	943,89
2007	822,2	1 341,0	364,7	616,0	1 396,88	999,05
2008	871,6	1 427,0	389,5	643,2	1 523,05	1 096,87
2009	905,0	1 483,3	421,9	698,0	1 651,21	1 180,65
2010	943,5	1 553,4	447,5	743,8	1 755,19	1 244,77

Uwaga. Począwszy od 2006 r. zmodyfikowano minimum socjalne i minimum egzystencji.

Note. From 2006 modified social minimum and modified subsistence minimum.

Dział III

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów

**TABL. 42. PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE INCOME PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2010**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	W zł na osobę <i>In zł per capita</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY <i>AVAILABLE INCOME</i>	1 192,82	1 180,82	1 244,77	925,63
w tym dochód do dyspozycji	1 147,18	1 116,53	1 175,90	879,62
<i>of which disposable income</i>				
	W% <i>In % (2009 = 100) – nominalnie</i> <i>nominal</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY <i>AVAILABLE INCOME</i>	107,0	105,8	105,4	106,3
w tym dochód do dyspozycji	107,0	105,9	105,5	106,3
<i>of which disposable income</i>				
	W% <i>in % (2009 = 100) – realnie</i> <i>real</i>			
DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY <i>AVAILABLE INCOME</i>	104,3	102,9	102,6	103,4
w tym dochód do dyspozycji	104,3	103,0	102,6	103,7
<i>of which disposable income</i>				
	W % dochodu rozporządzalnego <i>In % of available income</i>			
Dochód z pracy najemnej	53,4	9,2	9,3	8,5
<i>Income from hired work</i>				
w tym z pracy dorywczej	0,9	0,6	0,5	0,9
<i>of which occasional work income</i>				
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	4,2	0,5	0,5	0,9
<i>Income from a private farm in agriculture</i>				
Dochód z pracy na własny rachunek	9,2	1,0	1,0	0,9
<i>Income from self-employment</i>				
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pomocy społecznej	28,3	85,6	85,9	84,1
<i>Income from social security system benefits and social assistance</i>				
w tym z:				
<i>of which from:</i>				
Emerytur	19,7	69,4	81,4	4,8
<i>Retirement pay</i>				
Rent z tytułu niezdolności do pracy	2,6	6,4	1,9	30,8
<i>Pensions resulting from disability to work</i>				
Zasiłków dla bezrobotnych	0,4	0,2	0,2	0,4
<i>Unemployment benefits</i>				
Dochód z własności oraz z wynajmu budynków i budowli nie związanych z działalnością gospodarczą	0,4	0,2	0,2	0,3
<i>Income from property and from rental of property excluding economic activity</i>				
Pozostały dochód	4,6	3,5	3,2	5,4
<i>Other incomes</i>				
w tym dary od osób prywatnych	4,0	2,8	2,4	5,0
<i>of which donations from private persons</i>				

TABL. 43. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
WYDATKI OGÓŁEM <i>EXPENDITURES IN TOTAL</i>	991,44	1041,46	1085,42	866,03
	W zł na osobę <i>In zł per capita</i>			
	W % wydatków <i>In % of expenditures</i>			
Towary i usługi konsumpcyjne	95,4	93,8	93,7	94,7
<i>Consumer goods and services</i>				
w tym: <i>of which</i>				
żywność i napoje bezalkoholowe	24,8	28,1	27,7	30,3
<i>food and non-alcoholic beverages</i>				
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	2,7	2,5	2,5	2,8
<i>alcoholic beverages, tobacco</i>				
towary niezwywnościowe i usługi	66,2	62,2	62,5	60,8
<i>goods excluding food and services</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
odzież i obuwie	5,3	3,1	3,1	3,1
<i>clothing and footwear</i>				
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	20,2	24,3	24,1	25,6
<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>				
w tym nośniki energii ^{a)}	11,9	15,6	15,5	16,3
<i>of which electricity, gas and other fuels^{a)}</i>				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,2	4,8	4,8	4,6
<i>furnishing, household equipment and routine maintenance of the house</i>				
zdrowie	4,8	7,8	7,8	7,5
<i>health</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
artykuły farmaceutyczne	2,9	5,6	5,6	5,5
<i>pharmaceutical products</i>				
usługi ambulatoryjne i medycyny niekonwencjonalnej	1,5	1,5	1,6	1,3
<i>out-patient services</i>				
transport	9,6	5,9	6,2	4,2
<i>transport</i>				
łączność	4,4	4,2	4,2	4,5
<i>communication</i>				
rekreacja i kultura	8,0	5,8	5,9	5,3
<i>recreation and culture</i>				
w tym artykuły przeznaczone do celów edukacyjnych	0,5	0,1	0,1	0,2
<i>of which products intended for education</i>				
edukacja	1,3	0,3	0,3	0,3
<i>education</i>				
restauracje i hotele	2,3	1,2	1,2	1,3
<i>restaurants and hotels</i>				
pozostałe towary i usługi	5,2	4,7	4,8	4,3
<i>miscellaneous goods and services</i>				
w tym higiena osobista	2,9	2,2	2,2	2,4
<i>of which personal care</i>				
Wydatki pozostałe	4,6	6,2	6,3	5,3
<i>Other expenditures</i>				
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym	3,6	4,9	5,1	4,1
<i>of which donations given to other households</i>				

a) energia (elektryczna, cieplna, gaz, opał). a) energy (electricity, heat energy, gas, liquid and solid fuels).

**TABL. 44. DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW NA TLE OGÓŁU
GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2010 R. (2009=100)
DYNAMICS OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURES PER CAPITA IN RETIREES' AND
PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2010 (2009=100) IN RELATION TO TOTAL HOUSEHOLDS
EXPENDITURE**

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
WYDATKI OGÓŁEM – nominalne <i>EXPENDITURES IN TOTAL – nominal</i>	103,6	103,8	103,8	103,2
Towary i usługi konsumpcyjne <i>Consumer goods and services</i>	103,5	103,8	103,8	103,3
w tym: <i>of which</i>				
żywność i napoje bezalkoholowe	102,5	103,4	103,3	103,3
<i>food and non-alcoholic beverages</i>				
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	102,4	101,6	106,0
<i>alcoholic beverages, tobacco</i>				
towary niezwywnościowe i usługi	103,8	104,2	104,1	103,4
<i>goods excluding foodstuffs and services</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
odzież i obuwie	104,8	102,8		110,7
<i>clothing and footwear</i>			101,1	
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	106,3	107,2	107,6	105,0
<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>				
w tym nośniki energii ^{a)}	109,8	110,5	110,7	108,8
<i>of which electricity, gas and other fuels^{a)}</i>				
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,4	102,6	101,6	106,4
<i>furnishing, household equipment and routine maintenance of the house</i>				
Zdrowie <i>health</i>	99,0	99,0	99,3	96,3
w tym: <i>of which:</i>				
artykuły farmaceutyczne	98,6	98,7	98,7	97,4
<i>pharmaceutical products</i>				
usługi ambulatoryjne i medycyny niekonwencjonalnej	100,3	96,6	98,0	88,3
<i>out-patient services</i>				
Transport <i>transport</i>	102,2	109,0	109,8	101,0
łączość	99,9	101,1	100,6	102,5
<i>communication</i>				
rekreacja i kultura	104,5	101,2	100,5	103,6
<i>recreation and culture</i>				
w tym artykuły przeznaczone do celów edukacyjnych	95,6	72,1	67,5	85,4
<i>of which products intended for education</i>				
edukacja	111,5	98,2	104,8	75,0
<i>education</i>				
restauracje i hotele	110,7	105,9	106,5	102,6
<i>restaurants and hotels</i>				
pozostałe towary i usługi	102,6	101,3	100,4	104,7
<i>miscellaneous goods and services</i>				
w tym higiena osobista	102,9	101,7	100,2	108,3
<i>of which personal care</i>				
Wydatki pozostałe <i>Other expenditures</i>	106,6	103,9	104,0	101,5
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym	104,6	100,5	100,7	97,3
<i>of which donations given to other households</i>				
WYDATKI OGÓŁEM – realnie <i>EXPENSES IN TOTAL – real</i>	101,0	101,0	101,0	100,4
w tym: <i>of which:</i>				
Towary i usługi konsumpcyjne <i>Consumer goods and services</i>	100,9	101,0	100,9	100,5

a) energia (elektryczna, cieplna, gaz, opał). a) energy (electricity, heating, gas, liquid and solid fuels).

TABL. 45. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE^{a)} NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2010 R.
MONTHLY AVERAGE CONSUMPTION^{a)} OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2010

Artykuły żywnościowe <i>Foodstuffs</i>	Jednostka miary <i>Unit of measurement</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
		ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
Pieczywo <i>Bread</i>	kg	4,67	5,45	5,39	5,67
Makaron <i>Noodles</i>	kg	0,36	0,47	0,49	0,48
Mąka <i>Flour</i>	kg	0,88	1,24	1,26	1,17
Kasze, ryż, płatki <i>Groats, rice, flakes</i>	kg	0,41	0,59	0,59	0,59
Mięso <i>Meat</i>	kg	5,57	6,96	7,07	6,53
w tym: <i>of which:</i>					
mięso surowe <i>fresh, chilled or frozen meat</i>	kg	3,09	3,89	3,95	3,63
w tym drób <i>of which poultry</i>	kg	1,52	1,99	2,00	1,98
przetwory mięsne i inne produkty zawierające mięso.....	kg	2,35	2,88	2,91	2,73
<i>processed meat and other meat preparations</i>					
w tym wędliny wysokogatunkowe i kielbasy trwałe ^{b)}	kg	0,66	0,78	0,82	0,63
<i>of which high quality cured meat products and sausages^{b)}</i>					
Ryby ^{c)} <i>Fish</i> ^{c)}	kg	0,45	0,63	0,65	0,52
Mleko świeże <i>Fresh milk</i>	l	3,51	4,42	4,47	4,23
Sery <i>Cheese</i>	kg	0,95	1,08	1,12	0,94
Śmietana i śmietanka <i>Cream and skimmed cream</i>	l	0,38	0,54	0,55	0,48
Jaja <i>Eggs</i>	szt	12,81	16,46	16,68	15,56
Tłuszcze <i>Fats</i>	kg	1,35	1,79	1,80	1,78
tłuszcze zwierzęce <i>animal fats</i>	kg	0,42	0,61	0,63	0,54
w tym masło <i>of which butter</i>	kg	0,27	0,38	0,40	0,31
tłuszcze roślinne <i>vegetable fats</i>	kg	0,92	1,19	1,17	1,23
w tym margaryna i inne twarde tłuszcze roślinne <i>of which margarine and other solid vegetable fats</i>	kg	0,46	0,57	0,55	0,62
Owoce <i>Fruits</i>	kg	3,43	4,49	4,67	3,76
Warzywa <i>Vegetables</i>	kg	9,95	12,96	13,13	12,27
w tym ziemniaki <i>of which potatoes</i>	kg	4,83	6,19	6,19	6,18
Cukier <i>Sugar</i>	kg	1,30	1,74	1,74	1,76

a) Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. b) Polędwica, szynka, baleron i kielbasy trwałe.

c) Bez wyrobów garmazeryjnych i panierowanych.

a) Not including consumption in restaurants or pubs. b) Sirloin, ham, „baleron” (cervical pork, smoked and boiled) and dry smoked sausages. c) Excluding ready-to-serve foods and coated food products.

TABL. 46. DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO SPOŻYCIA^{a)} NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW NA TLE OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2010 R. (2009 r. = 100)
DYNAMICS OF MONTHLY AVERAGE CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2010 (2009 = 100) IN RELATION TO TOTAL HOUSEHOLDS' EXPENDITURE

Artykuły żywnościowe <i>Foodstuffs</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
Pieczywo <i>Bread</i>	96,3	97,5	97,6	96,6
Makaron <i>Noodles</i>	100,0	104,4	100,0	109,1
Mąka <i>Flour</i>	100,0	101,6	102,4	100,9
Kasze, ryż, płatki <i>Groats, rice, flakes</i>	102,5	103,5	101,7	105,4
Mięso <i>Meat</i>	100,4	101,9	101,7	102,5
w tym: <i>of which:</i>				
mięso surowe <i>fresh, chilled or frozen meat</i>	101,3	103,7	103,1	104,9
w tym drób <i>of which poultry</i>	102,0	103,1	103,1	104,2
przetwory mięsne i inne produkty zawierające mięso	98,7	99,3	99,3	99,3
<i>processed meat and other meat preparations</i>				
w tym wędliny wysokogatunkowe i kielbasy trwałe ^{b)}	100,0	101,3	101,2	100,0
<i>of which high quality cured meat products and sausages^{b)}</i>				
Ryby ^{c)} <i>Fishes^{c)}</i>	97,8	100,0	98,5	102,0
Mleko świeże <i>Fresh milk</i>	100,0	99,3	100,7	94,0
Sery <i>Cheese</i>	103,3	101,9	102,8	100,0
Śmietana i śmietanka <i>Cream and skimmed cream</i>	95,0	100,0	100,0	94,1
Jaja <i>Eggs</i>	98,5	99,5	99,5	99,1
Tłuszcze <i>Fats</i>	98,5	98,9	99,4	100,6
tłuszcze zwierzęce <i>animal fats</i>	95,5	95,3	95,5	94,7
w tym masło <i>of which butter</i>	93,1	95,0	95,2	91,2
tłuszcze roślinne <i>vegetable fats</i>	98,9	102,6	101,7	101,7
w tym margaryna i inne twarde tłuszcze roślinne <i>of which margarine and other solid vegetable fats</i>	100,0	103,6	101,9	101,6
Owoce <i>Fruits</i>	91,0	92,4	92,8	88,9
Warzywa <i>Vegetables</i>	96,8	96,9	96,8	96,7
w tym ziemniaki <i>of which potatoes</i>	95,3	93,2	92,8	94,5
Cukier <i>Sugar</i>	94,2	94,1	93,5	98,3

a) Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. b) Polędwica, szynka, baleron i kielbasy trwałe.

c) Bez wyrobów garmażeryjnych i panierowanych.

a) Not including consumption in restaurants or pubs. b) Sirloin, ham, „baleron” (cervical pork, smoked and boiled) and dry smoked sausages. c) Excluding ready-to-serve foods and coated food products.

**TABL. 47. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)} W 2010 R.
EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2010^{a)}**

Przedmioty trwałego użytkowania <i>Durables</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	w % gospodarstw wyposażonych w dane dobro <i>in % of households equipped in particular durable</i>			
Odbiornik telewizyjny <i>Television set</i>	98,45	98,95	98,99	98,79
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej <i>Satellite television equipment</i>	65,54	53,58	54,91	48,45
Zestaw kina domowego <i>Home theater system</i>	17,09	5,81	5,94	5,31
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)..... <i>Hi-fi stereo music system</i>	41,64	20,95	20,89	21,18
Odtwarzacz MP3 <i>MP3 player</i>	29,15	7,97	7,46	9,94
Odtwarzacz płyt kompaktowych <i>CD player</i>	12,90	6,15	6,12	6,27
Magnetowid, odtwarzacz <i>Videorecorder, video player</i>	25,15	21,65	22,38	18,82
Odtwarzacz DVD <i>DVD recorder</i>	54,22	32,79	33,46	30,18
Kamera wideo <i>Video camera</i>	10,36	3,49	3,85	2,08
Aparat fotograficzny cyfrowy <i>Digital camera</i>	49,56	21,26	22,38	16,95
Komputer osobisty <i>Personal computer</i>	64,92	29,77	29,82	29,56
z dostępem do Internetu <i>with an access to the Internet</i>	59,57	26,56	26,83	25,50
bez dostępu do Internetu <i>without access to the Internet</i>	7,35	3,62	3,44	4,31
Drukarka <i>Printer</i>	41,43	16,34	16,51	15,71
Telefon komórkowy <i>Mobile phone</i>	88,79	71,65	71,35	72,79
Pralka i wirówka elektryczna lub pralka automatyczna <i>Wasching machine and spin-dryer or automatic washing machine</i>	97,95	97,16	97,23	96,87
pralka i wirówka elektryczna <i>washing machine and spin-dryer</i>	17,06	23,00	22,07	26,65
pralka automatyczna <i>automatic washing machine</i>	89,77	83,22	84,11	79,79
Odkurzacz elektryczny <i>Vacuum cleaner</i>	94,96	93,84	94,61	90,85
Chłodziarka lub zamrażarka <i>Refrigerator or freezer</i>	98,85	98,86	99,01	98,26
chłodziarka <i>refrigerator</i>	98,53	98,46	98,70	97,56
zamrażarka <i>freezer</i>	32,58	29,13	29,80	26,52
Kuchenka mikrofalowa <i>Microwave oven</i>	52,60	34,69	35,12	33,02
Robot kuchenny <i>Food processor</i>	63,20	51,50	52,88	46,13
Zmywarka do naczyń <i>Dishwasher</i>	15,71	6,68	7,22	4,59
Rower (bez dziecięcego) <i>Bicycle (excluding children's)</i>	64,25	50,58	51,30	47,76
Motocykl, skuter, motorower <i>Motorcycle, scooter, motor bicycle</i>	6,24	2,71	2,61	3,09
Samochód osobowy <i>Passenger car</i>	59,55	34,43	37,00	24,47

a) Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL.48. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{a)} W 2010 R.
W PORÓWNANIU DO 2009 R. (2009 r. = 100)
EQUIPMENT WITH SELECTED DURABLE GOODS^{a)} IN RETIREES' AND PENSIONERS'
HOUSEHOLDS IN 2109 COMPARED WITH 2009 (2009=100)**

Przedmioty trwałego użytkowania <i>Durables</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
Odbiornik telewizyjny <i>Television set</i>	100,0	100,0	100,0	99,9
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej..... <i>Satellite television equipment</i>	107,0	106,0	105,7	106,8
Zestaw kina domowego <i>Home theater system</i>	105,4	108,6	108,2	109,5
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)..... <i>Hi-fi stereo music system</i>	98,4	100,0	99,1	103,2
Odtwarzacz MP3..... <i>MP3 player</i>	99,1	100,4	99,1	105,1
Odtwarzacz płyt kompaktowych..... <i>CD player</i>	95,3	103,7	98,9	126,4
Magnetowid, odtwarzacz..... <i>Videorecorder, video player</i>	87,2	92,0	91,9	91,9
Odtwarzacz DVD..... <i>DVD recorder</i>	104,8	108,9	109,3	106,7
Kamera wideo <i>Video camera</i>	110,1	108,7	110,3	96,7
Aparat fotograficzny cyfrowy <i>Digital camera</i>	108,6	116,1	114,6	123,0
Komputer osobisty <i>Personal computer</i>	106,8	111,6	111,9	110,5
z dostępem do Internetu <i>with an access to the Internet</i>	111,7	117,4	118,2	113,8
bez dostępu do Internetu <i>without an access to the Internet</i>	88,3	83,8	81,3	93,1
Drukarka <i>Printer</i>	103,4	108,9	107,3	115,3
Telefon komórkowy..... <i>Mobile phone</i>	102,6	107,4	106,6	110,5
Pralka i wirówka elektryczna lub pralka automatyczna <i>Washing machine and spin dryer or automatic washing machine</i>	100,1	99,9	99,8	100,4
pralka i wirówka elektryczna <i>washing machine and spin dryer</i>	95,4	97,2	97,7	96,4
pralka automatyczna <i>automatic washing machine</i>	100,9	101,0	100,8	101,4
Odkurzacz elektryczny..... <i>Vacuum cleaner</i>	99,5	99,2	99,4	98,3
Chłodziarka lub zamrażarka <i>Refrigerator or freezer</i>	100,3	100,4	100,3	100,8
Chłodziarka <i>refrigerator</i>	100,7	100,6	100,6	100,6
Zamrażarka <i>freezer</i>	93,8	94,7	95,4	91,7
Kuchenka mikrofalowa..... <i>Microwave oven</i>	105,1	105,9	104,9	109,9
Robot kuchenny <i>Food processor</i>	103,0	104,4	104,0	105,8
Zmywarka do naczyń..... <i>Dishwasher</i>	127,6	125,1	122,2	141,7
Rower (bez dziecięcego)..... <i>Bicycle (without children's)</i>	100,6	100,9	101,4	98,7
Motocykl, skuter, motorower <i>Motorcycle, scooter, motor bicycle</i>	101,5	97,8	94,6	109,6
Samochód osobowy <i>Passenger car</i>	103,8	104,5	103,9	105,5

a) Opracowano wg stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a) Compiled on the basis of data at the end of particular quarters.

**TABL. 49. TRUDNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
W ZASPOKAJANIU POTRZEB W 2010 R.**
*DIFFICULTIES IN SATISFYING RETIREES' AND PENSIONERS' NEEDS IN THEIR
HOUSEHOLDS IN 2010*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	% gospodarstw deklarujących brak możliwości realizacji danej potrzeby <i>% of households declaring no possibility to satisfy a certain need</i>			
Tygodniowy wypoczynek rodziny raz w roku..... <i>One week annual holiday</i>	59,0	72,3	69,2	84,1
Jedzenie mięsa lub ryb co drugi dzień <i>Meal with meat or fish every second day</i>	17,3	24,9	22,6	33,8
Ogrzewanie mieszkania odpowiednio do potrzeb <i>Replacing worn out furniture</i>	16,5	22,1	19,8	31,0
Wymiana zużytych mebli <i>Buying better quality clothes</i>	62,9	78,0	75,6	87,1
Kupowanie lepszej jakości odzieży <i>Buying better quality clothes</i>	37,6	53,7	50,9	64,7

**TABL. 50. WYWIĄZYWANIE SIĘ GOSPODARSTW DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW
ZE ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH W 2010 R.**
*HONOURING FINANCIAL OBLIGATIONS BY RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSEHOLDS
IN 2010*

W ostatnim roku ze względu na problemy finansowe przynajmniej raz nie udało się uiścić w terminie <i>Last year, due to financial issue, at least once they could not pay on the fixed day</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	w %			
odstępnego za użytkowanie mieszkania..... <i>a compensation for dwelling usage</i>	20,1	18,9	18,2	21,1
stałych opłat związanych z użytkowaniem mieszkania (gaz, woda, elektryczność)..... <i>fixed charges which are related to dwelling usage (gas, water, electricity)</i>	12,7	9,7	8,2	15,7
opłat niezwiązanych z mieszkaniem (np. zdrowie, edukacja) <i>charges, which are not related to dwelling (health, education)</i>	9,5	10,6	9,3	15,7
splat rat kredytu hipotecznego na użytkowane mieszkanie <i>paying off a mortgage loan by instalments of dwelling which has been used</i>	3,8	5,1	4,8	7,6
splat rat kredytów, pożyczek innych niż kredyt hipoteczny na użytkowane mieszkanie <i>paying off by instalments of loans, credits different from mortgage loan, regarding dwelling which has been used</i>	11,1	10,8	10,0	14,4

**TABL. 53. STAN MIESZKAŃ ZAJMOWANYCH PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE
EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2010 R.**
*CONDITIONS OF DWELLINGS OF RETIREES' AND PENSIONERS' HOUSHOLDS
IN 2010*

Użytkowane mieszkanie <i>Dwelling</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
		% odpowiedzi tak <i>% of „yes” answers</i>		
Ma przeciekający dach, zawilgocone ściany, podłogi, fundamenty, butwiejące okna i podłogi <i>It has a leaky roof, humid walls and floors, foundation, rotting windows and floors</i>	15,4	16,8	15,8	20,5
Jest narażone na nadmierny hałas pochodzący od sąsiadów lub z zewnątrz..... <i>It is exposed to excessive noise produced by neighbours or other outside source</i>	17,1	18,3	17,9	19,7
Jest położone w szczególnie uciążliwym otoczeniu ze względu na zanieczyszczenie środowiska (np. pył, dym, nieprzyjemne zapachy, zanieczyszczona woda) .. <i>It is located in a place, which surroundings are polluted by (for instance: dust, smoke, unpleasant smells, polluted water)</i>	10,1	11,5	11,0	13,3
Jest położone w rejonie zagrożonym przestępczością, przemocą, wandalizmem..... <i>It is located in an area, which is dangerous regarding crime, violence, vandalism</i>	7,2	6,7	6,6	7,4
Jest położone w rejonie o złej infrastrukturze <i>It is located in an area, where infrastructure is bad</i>	8,3	8,4	8,0	10,1
Posiada balkon (taras), ogródek <i>It has a tarrace, a garden</i>	79,8	77,6	78,8	73,0
Jest zbyt małe <i>It is too small</i>	20,2	9,8	9,2	12,0
Jest zbyt duże <i>It is too big</i>	4,1	6,4	5,9	8,6
Jest wystarczająco ciepłe w zimie <i>It is warm enough during wintertime</i>	84,5	81,9	83,0	77,6
Jest wystarczająco chłodne w lecie <i>It is cold enough during summertime</i>	74,1	74,4	75,2	71,4

**TABL. 54. SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI MATERIALNEJ GOSPODARSTW
DOMOWYCH EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2010 R.**
*SUBJECTIVE OPINION ABOUT FINANCIAL SITUATION OF RETIREES' AND
PENSIONERS' HOUSEHOLDS IN 2010*

Sytuacja materialna jest <i>Financial situation is</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	% gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację			
Bardzo dobra <i>Very good</i>	2,7	1,4	1,5	0,9
Raczej dobra..... <i>Quite good</i>	22,5	15,9	17,5	9,4
Przeciętna <i>Average</i>	55,1	56,9	59,4	47,3
Raczej zła <i>Quite bad</i>	13,4	18,0	15,7	27,0
Zła <i>Bad</i>	6,2	7,7	5,8	15,4

**TABL. 55. SUBIEKTYWNA OCENA STANU ZDROWIA EMERYTÓW I RENCISTÓW
W 2010 ROKU**
SUBJECTIVE OPINION ABOUT HEALTH OF RETIREES' AND PENSIONERS' IN 2010

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>			
	ogółem <i>in total</i>	emerytów i rencistów razem <i>of retirees and pensioners in total</i>	emerytów <i>of retirees</i>	rencistów <i>of pensioners</i>
	%			
Bardzo dobre <i>Very good</i>	18,0	4,8	4,8	5,0
Dobre <i>Good</i>	39,9	20,2	20,9	17,4
Takie sobie, ani dobre, ani złe <i>Nor good, nor bad</i>	26,8	40,0	41,0	35,9
Złe <i>Bad</i>	12,6	27,7	26,4	33,6
Bardzo złe <i>Very bad</i>	2,7	7,2	7,0	8,1